

**Ruimtelijke onderbouwing in het kader van een
omgevingsvergunning voor afwijking van het bestemmingsplan**
Peerenboomse Haven te Hank, gemeente Werkendam

projectnr. 237455
revisie 04
november 2013

auteur: M. Fransen

Opdrachtgever

Peerenboomse Haven B.V.
Peerenboom 2
4273 LJ Hank

datum vrijgave
11 november 2013

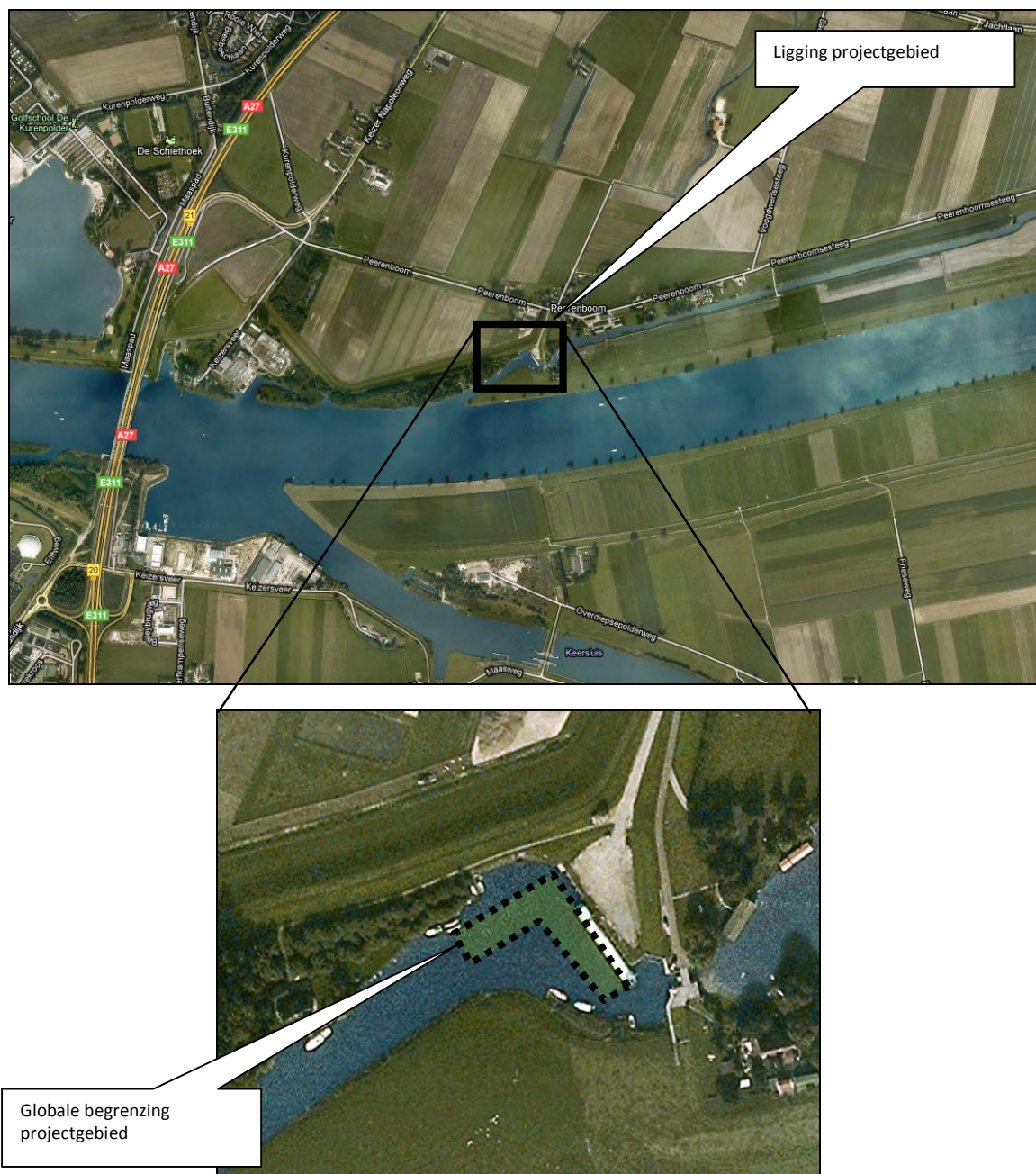
beschrijving revisie 04
Definitief

goedkeuring
ing. M. Fransen

vrijgave
drs. E. Olde Weernink

Ruimtelijke onderbouwing Peerenboomse Haven
Gemeente Werkendam
Projectnr. 237455
november 2013, revisie 04

Inhoud	blz.
1 Inleiding.....	1
1.1 Aanleiding	1
1.2 Ligging en begrenzing van het projectgebied.....	1
1.3 Vigerend bestemmingsplan	1
1.4 Leeswijzer.....	1
2 De huidige situatie en begrenzing projectgebied	3
2.1 Begrenzing projectgebied	3
2.2 Huidige situatie	3
3 Beleidskader	5
3.1 Rijksbeleid.....	5
3.2 Provinciaal beleid en regionaal beleid	5
3.3 Gemeentelijk beleid.....	10
4 Projectbeschrijving.....	13
4.1 Toekomstige inrichting	13
4.2 Toekomstig gebruik	14
4.3 Natuurcompensatie.....	14
5 Randvoorwaarden	15
5.1 Flora en fauna	15
5.2 Geluid.....	16
5.3 Luchtkwaliteit.....	16
5.4 Bodem.....	18
5.5 Water.....	19
5.6 Cultuurhistorische en archeologische waarden	20
5.7 Verkeer en parkeren.....	21
5.8 Externe veiligheid	22
5.9 Milieuhinder.....	23
5.10 Kabels en leidingen.....	24
6 Uitvoerbaarheid.....	25
6.1 Economische uitvoerbaarheid.....	25
6.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid.....	25
Bijlage 1: Inrichtingstekening Peerenboomse Haven	
Bijlage 2: Natuurtoets	
Bijlage 3: EHS-compensatie	

figuur 1.1: ligging en globale begrenzing van het projectgebied (bron: Google Maps)

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Aan de Peerenboom ten zuidoosten van de kern Hank is een oude loshaven gelegen. Initiatiefnemer heeft voor de komende 30 jaar deze binnenhaven gepacht van het waterschap en wenst de haven te exploiteren als nevenactiviteit bij het akkerbouwbedrijf dat deze aan de Peerenboom uitoefent. In het bestemmingsplan Buitengebied, zoals dat op 19 juni 2007 is vastgesteld, is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen voor de realisatie van een binnenhaven. Echter heeft Gedeputeerde Staten goedkeuring onthouden aan deze wijzigingsbevoegdheid, omdat op dat moment onvoldoende duidelijkheid was over de ligging en omvang van het voornemen. Daardoor moet alsnog een nieuwe ruimtelijke procedure worden gevolgd om de gewenste ontwikkeling mogelijk te maken.

Het voornemen is nu tot in detail uitgewerkt, waarbij de omvang en begrenzing bekend zijn.

Initiatiefnemer is voornemens om in de binnenhaven 40 ligplaatsen mogelijk te maken.

De gemeente is voornemens een omgevingsvergunning voor afwijking van het bestemmingsplan te verlenen, conform artikel 2.12, lid 1, sub a, onder 3 van de Wabo. Voorliggend rapport vormt de ruimtelijke onderbouwing ten behoeve van het besluit tot het verlenen van een omgevingsvergunning voor de beoogde ontwikkeling.

1.2 Ligging en begrenzing van het projectgebied

Het projectgebied is gelegen ter hoogte van Peerenboom 2 te Hank. De ligging en globale begrenzing van het projectgebied is weergegeven op figuur 1.1.

1.3 Vigerend bestemmingsplan

Voor het projectgebied is bestemmingsplan 'Buitengebied Werkendam' vigerend. Dit plan is door de gemeenteraad vastgesteld op 19 juni 2007.

Het gehele projectgebied heeft de bestemming "Waterhuishoudkundige doeleinden". Deze gronden zijn in het algemeen bestemd voor waterhuishoudkundige doeleinden en overeenkomstig de aanduiding op plankaart 1 van het bestemmingsplan in het bijzonder voor 'vaarwater'.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is de huidige situatie en de begrenzing van het projectgebied beschreven. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op het relevante Rijks-, provinciaal-, regionaal- en gemeentelijk beleid dat betrekking heeft op het projectgebied. Hoofdstuk 4 geeft een beschrijving van het project voor zowel de inrichting als het gebruik. Vervolgens wordt in hoofdstuk 5 ingegaan op de milieuhygiënische en planologische randvoorwaarden binnen het projectgebied. Tot slot komt in hoofdstuk 6 de economische- en maatschappelijke uitvoerbaarheid aan bod.

2 De huidige situatie en begrenzing projectgebied

2.1 Begrenzing projectgebied

De begrenzing van het projectgebied is op figuur 2.1 aangegeven. De exacte begrenzing van het projectgebied is op te maken uit bijlage 1 en omvat de steigers en ligplaatsen zoals opgenomen op de inrichtingstekening. Het projectgebied bevindt zich geheel op het water.

figuur 2.1: begrenzing projectgebied en huidige situatie (bron: Google maps)

2.2 Huidige situatie

figuur 2.2: foto's huidige situatie projectgebied en omgeving

Rondom het projectgebied liggen op dit moment enkele (10-12) kleine bootjes aangemeerd verspreid langs de oevers. Daarvoor zijn op verschillende plaatsen steigers aangelegd. Daarnaast ligt er 1 binnenvaartschip aangemeerd aan een loswal. Dit binnenvaartschip zal de haven begin 2012 verlaten. Het projectgebied zelf (het water) wordt nu gebruikt voor scheepvaart van plezierjachten en het schip dat gebruik maakt van de loswal.

Gebruikers van de bootjes langs de oevers maken gebruik van de parkeerplaats langs de loswal. Op figuur 2.2 is de huidige situatie van het projectgebied en de directe omgeving weergegeven.

3 Beleidskader

In dit hoofdstuk is relevant beleid op Rijks-, provinciaal en gemeentelijk niveau voor het projectgebied opgenomen.

3.1 Rijksbeleid

De voorgenomen ontwikkeling betreft de aanleg van jachthaven voor maximaal 40 boten. De hiervoor te verlenen omgevingsvergunning is niet in strijd met nationale belangen.

3.2 Provinciaal beleid en regionaal beleid

3.2.1 *Structuurvisie Ruimtelijke Ordening Noord-Brabant*

De Structuurvisie ruimtelijke ordening Noord-Brabant (Structuurvisie RO) is op 1 januari 2011 in werking getreden. De Structuurvisie RO geeft de hoofdlijnen van het provinciaal ruimtelijk beleid tot 2025 (met een doorkijk naar 2040). De visie is bindend voor het ruimtelijk handelen van de provincie. Het is de basis voor de wijze waarop de provincie de instrumenten inzet die de Wet ruimtelijke ordening biedt. De visie ondersteunt daarnaast het beleid op andere provinciale beleidsterreinen, zoals het economisch-, mobiliteits-, sociaal-, cultureel-, milieu- en natuurbeleid.

De provinciale Structuurvisie RO is een belangrijke schakel tussen de structuurvisies van het Rijk en de gemeenten op het vlak van ruimtelijke ordening. Met deze structuurvisie biedt de provincie helderheid aan gemeenten over de provinciale belangen en de wijze waarop de provincie daarbij haar instrumentarium inzet. Met deze structuurvisie geeft de provincie ook (mede) gestalte aan nationale ruimtelijke belangen en doelen. Het beleid uit de provinciale Structuurvisie RO is doorvertaald in concrete regels zoals opgenomen in de Verordening ruimte Noord-Brabant 2011.

In de Structuurvisie RO benoemt de provincie haar provinciale ruimtelijke belangen en de wijze waarop zij deze behartigt. De structuurvisie is opgebouwd uit een 'Deel A Visie en sturing', waarin de ruimtelijke visie, de belangen en de sturingsfilosofie is opgenomen. De ruimtelijke visie is uitgewerkt in dertien provinciale ruimtelijke belangen:

- regionale contrasten;
- een multifunctioneel landelijk gebied;
- een robuust en veerkrachtig water- en natuursysteem;
- een betere waterveiligheid door preventie;
- koppeling van waterberging en droogtebestrijding;
- ruimte voor duurzame energie;
- concentratie van verstedelijking;
- sterk stedelijk netwerk: BrabantStad;
- groene geleidingszones tussen steden;
- goed bereikbare recreatieve voorzieningen;
- economische kennisclusters;
- (inter)nationale bereikbaarheid;
- beleefbaarheid stad en land vanaf de hoofdinfrastructuur.

De wijze waarop de provincie deze ruimtelijke belangen behartigt is uitgewerkt in vier manieren van sturen. Dat zijn:

1. Regionaal samenwerken: in vier regio's West, Midden, Noordoost en Zuidoost stelt de provincie samen met de gemeenten regionale agenda's op voor wonen en werken.
2. Ontwikkelen: in negen gebiedsontwikkelingen (Brabantse Wal, Oostelijk Langstraat, Groene Woud, Levende Beerze, Brainport Oost, Grenscorridor, Waterpoort, Peelhorst en de As N65) neemt de provincie het initiatief en is zij bereid ontwikkelingsgerichte instrumenten in te zetten. Daarnaast onderscheidt de provincie een aantal thematische ontwikkelopgaven, zoals de Ecologische Hoofdstructuur en de herstructurering van bedrijventerreinen.
3. Beschermen: De provincie zet de Verordening ruimte in voor het veiligstellen van een aantal provinciale belangen. De kern is de zorgplicht voor de ruimtelijke kwaliteit. Die omvat dat er zorgvuldig wordt omgegaan met het ruimtegebruik, er rekening wordt gehouden met de

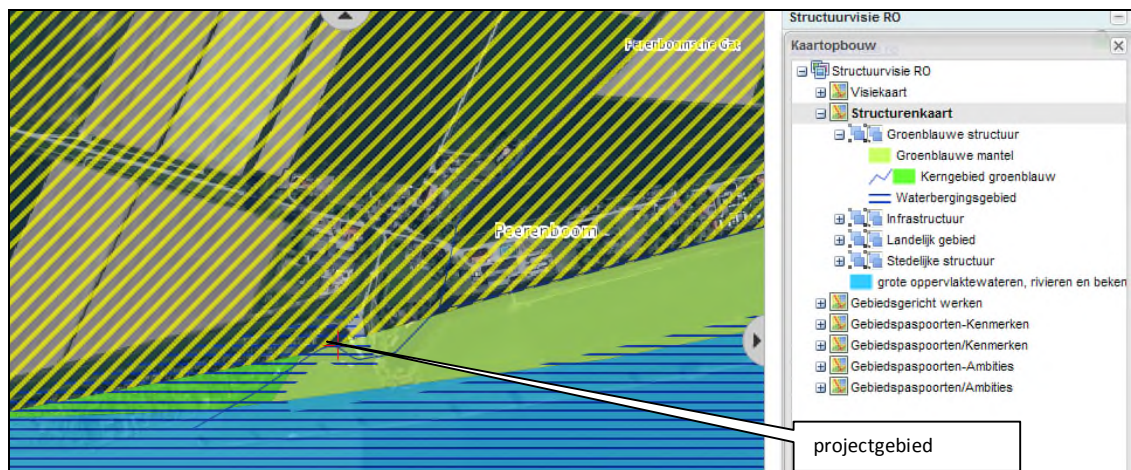
omgeving en dat de ontwikkeling bijdraagt aan het behoud of de versterking van de ruimtelijke kwaliteit.

4. Stimuleren: De provincie ondersteunt andere partijen door middel van subsidies en stelt kennis en informatie beschikbaar. De provincie zet actief in op cultuurhistorische landschappen en heeft zogenaamde gebiedspaspoorten opgesteld.

In 'Deel B Structuren en beleid' staat op welke wijze de provincie stuurt op de functies in Noord-Brabant. Daarvoor zijn vier ruimtelijke structuren opgesteld:

- de groenblauwe structuur;
- het landelijk gebied;
- de stedelijke structuur;
- de infrastructuur.

Binnen deze structuren worden de belangrijkste maatschappelijke ontwikkelingen opgevangen en kiest de provincie voor een bepaalde ordening van functies. De structuren geven een integrale hoofdkeers aan: een ruimtelijk ontwikkelingsperspectief voor een combinatie van functies.

figuur 3.1: Provinciale structurenkaart

De manier waarop dit perspectief wordt gerealiseerd is opgenomen in de uitvoeringsparagrafen van de structuren. Daarin komen de vier manieren van sturen terug en is af te lezen voor welke wijze van sturen de provincie kiest bij de realisatie van haar doelen. De ruimtelijke structuren zijn opgenomen in Deel B van deze structuurvisie. Samen vormen ze de provinciale ruimtelijke structuur. De bijbehorende structurenkaart is weergegeven op figuur 3.1. Het projectgebied ligt op de grens tussen de 'groenblauwe mantel' en het 'accentgebied agrarische ontwikkeling'.

De groenblauwe mantel is bedoeld voor:

- gebruikswaarde van natuur en water verbeteren (ontwikkelen, ordenen, beschermen, regionaal samenwerken, stimuleren);
- de natuurlijke basis en landschappelijke contrasten versterken (ontwikkelen, ordenen, beschermen, regionaal samenwerken, stimuleren);
- een robuuste en veerkrachtige structuur (ontwikkelen, ordenen, beschermen, regionaal samenwerken, stimuleren);
- positieve ontwikkeling van de biodiversiteit (ontwikkelen, ordenen, beschermen, regionaal samenwerken, stimuleren).

Het accentgebied agrarische ontwikkeling is bedoeld voor:

- land- en tuinbouw die bijdraagt aan de versterking van het landschap (ontwikkelen, ordenen, beschermen, regionaal samenwerken, stimuleren);

- een duurzame land- en tuinbouw, die bijdraagt aan herstel van water, bodem en lucht binnen de nationale en internationale wetgeving (ontwikkelen, ordenen, beschermen, regionaal samenwerken, stimuleren);
- ruimte voor schaalvergroting, innovatie en intensivering van de land- en tuinbouw (ontwikkelen, ordenen, beschermen, regionaal samenwerken, stimuleren);
- ruimte voor een breed georiënteerde plattelandseconomie waarbij de landbouw een belangrijke drager is (ontwikkelen, ordenen, beschermen, regionaal samenwerken, stimuleren).

Zoals hierboven reeds aangegeven is het beleid uit de provinciale Structuurvisie RO doorvertaald in concrete regels zoals opgenomen in de Verordening ruimte Noord-Brabant 2011. Daarbij is eveneens de begrenzing van de verschillende gebieden exact aangegeven, waar dat in de Structuurvisie RO nog zeer grof is. Hoe dit beleid is doorvertaald is beschreven in de volgende paragraaf.

3.2.2 Verordening ruimte Noord-Brabant 2011

Met de Wet ruimtelijke ordening die in juli 2008 in werking is getreden is het vastleggen van het provinciale beleid en het doorvertalen daarvan naar een lager bestuursniveau, veranderd. In de provinciale structuurvisie wordt het provinciale beleid vastgelegd. Daarnaast worden in de provinciale verordening instructieregels opgenomen waarmee de binding van de lagere overheden aan het provinciale beleid juridisch kan worden vastgelegd.

Provinciale Staten hebben op 17 december 2010 de Verordening ruimte Noord-Brabant 2011 vastgesteld. Deze verordening is in twee fasen tot stand gekomen;

- de Verordening ruimte fase 1, die op 23 april 2010 werd vastgesteld, betrof het omzetten in regels van het toen geldende provinciaal beleid;
- de Verordening ruimte fase 2, waarvan het ontwerp op 1 en 22 juni 2010 werd vastgesteld, betrof het omzetten in regels van nieuw beleid dat is opgenomen in de Structuurvisie ruimtelijke ordening en gedeeltelijk ook een herziening van de verordening ruimte, fase 1.

De Verordening ruimte Noord-Brabant 2011 is op 1 maart 2011 in werking getreden.

Verordening Ruimte fase 1

In de provinciale verordening fase 1, zoals die op 23 april 2010 is vastgesteld en op 1 juni 2010 in werking is getreden, is primair het bestaande provinciale beleid zoals dat in de Interimstructuurvisie "Brabant in Ontwikkeling" is beschreven, vastgelegd. Het hoofddoel is een zorgvuldiger gebruik van de ruimte. Dit beleid is gericht op de versterking van de stedelijke structuur en het open houden van het landelijke gebied. Daartoe zijn stedelijke en landelijke regio's aangewezen.

Verordening Ruimte fase 2

Provinciale Staten hebben op 17 december 2010 de Verordening ruimte Noord-Brabant 2011 vastgesteld. In de Structuurvisie Ruimtelijke Ordening (SVRO), die op 1 oktober 2010 door Provinciale Staten is vastgesteld en op 1 januari 2011 in werking is getreden, zijn de hoofdlijnen van het provinciale beleid voor de komende periode aangegeven. Daarin is voor de doelen en ambities die bereikt moeten worden per onderwerp aangegeven welke instrumenten de provincie wil inzetten. In een beperkt aantal gevallen is gekozen voor het instrument 'planologische verordening'. Als uitwerking daarvan is de Verordening ruimte fase 2, vastgesteld.

De Verordening ruimte fase 2 bevat regels over de volgende onderwerpen:

- aanvulling op de algemene regeling: zorgplicht voor ruimtelijke kwaliteit;
- landschapsinvesteringsregeling;
- aanvulling op stedelijke ontwikkeling: regeling voor windturbines en regels voor bovenregionale detailhandel en leisurevoorzieningen;
- aanvulling op regeling EHS: regels inzake compensatie;
- diverse wateronderwerpen vanuit het provinciaal Waterplan;
- aanvulling op regeling intensieve veehouderij: herbestemming van bouwblokken waar de RBV-regeling is toegepast;
- aanvulling op regeling glastuinbouw: aanwijzing van vestigingsgebied op verzoek;
- regeling agrarische gebieden;
- regeling groenblauwe mantel;
- bescherming van aardkundige en cultuurhistorische waarden en nationale landschappen.

Inmiddels is ook een wijziging van de Verordening vastgesteld door de provincie: Wijziging Verordening Ruimte in samenhang met Natuurbeheerplan 2012. Onderstaand is de bijbehorende kaart opgenomen.

Kaart Verordening Ruimte

De kaart die voor het projectgebied van toepassing is weergegeven in figuur 3.2. Het projectgebied is daarin aangewezen als ecologische hoofdstructuur. Een voorgenomen ontwikkeling binnen dit gebied strekt tot het behoud, herstel of de duurzame ontwikkeling van de ecologische waarden en kenmerken van de onderscheiden gebieden.

Gezien het feit dat de voorgenomen ontwikkeling is gelegen binnen de ecologische hoofdstructuur en daardoor van invloed kan zijn op de natuur en landschapswaarden in en in de directe omgeving van het projectgebied is een natuurtoets uitgevoerd. De uitkomsten van deze natuurtoets zijn tevens opgenomen in paragraaf 5.1.

Daarnaast heeft in dit kader overleg plaatsgevonden met de provincie. De provincie acht de ontwikkeling passend binnen de Verordening onder de volgende voorwaarden:

- Het moet gegarandeerd zijn dat alle nu bestaande aanlegvoorzieningen ten westen van de beoogde aanlegsteiger, volledig worden opgeruimd en dat ook alle eventuele bouwsels, verhardingen en dergelijke worden weggehaald. De provinciale afweging is daarbij dat verstorende activiteiten die in de loop van de tijd verspreid in de EHS zijn ontstaan, worden gesaneerd en worden geconcentreerd op de beoogde locatie, aan de rand van de EHS. Wat de provincie betreft wordt hiermee ook voldaan aan art. 2.1 en 2.2 van de Verordening ruimte.¹
- De situatie zoals in onderhavige ruimtelijke onderbouwing en bijlagen is weergegeven, is nadrukkelijk de eindsituatie. Dat betekent dat er geen verdere uitbreiding van aanlegplaatsen plaats kan vinden en dat er op en nabij de huidige loswal ook geen mogelijkheid is voor de bouw van bijv. een verenigingsgebouw, reparatiehelling/-loods, enz.
- Onderbouwd moet zijn dat de beoogde ontwikkeling als geheel (dus zowel aanleg nieuwe steigers als opruimen oude voorzieningen), geen negatieve invloed heeft op significante waarden van de EHS en dat de EHS er per saldo zelfs op vooruit zou kunnen gaan.

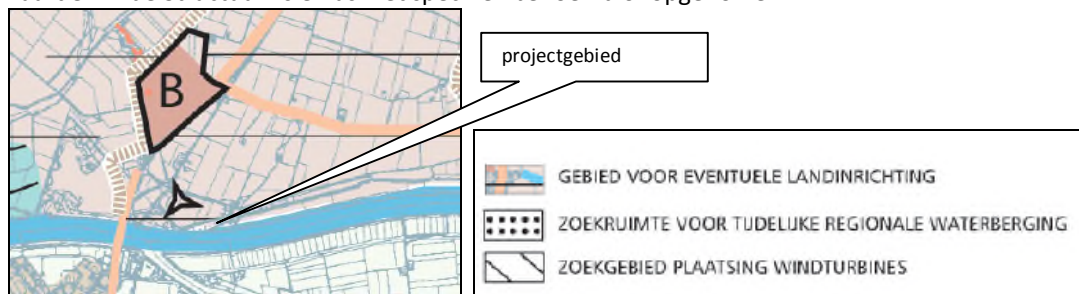
figuur 3.2: kaart Wijziging Verordening Ruimte in samenhang met Natuurbeheerplan 2012

¹ Hierbij moet worden opgemerkt dat niet alle door de provincie bedoelde steigers in eigendom zijn van de initiatiefnemer. Dit betreft één steiger en één bestaande damwand. Voor die twee situaties kan niet worden gegarandeerd dat deze worden verwijderd. In afstemming met de provincie is derhalve besloten om naast het verwijderen van het overgrote deel van de steigers tevens een deel EHS te compenseren. Dit compensatieplan is opgenomen in bijlage 3 van deze onderbouwing. Om deze natuur te kunnen realiseren dient tevens ter plaatse van deze gronden te worden afgeweken van het bestemmingsplan Buitengebied, waarin dit gebruik niet direct mogelijk is. De gronden vormen derhalve onderdeel van dit project, zie paragraaf 4.3. De overige in bijlage 3 aangewezen steigers worden direct of middels een zogenaamd uitsterfbeleid verwijderd.

Door de aanleg van de jachthaven worden natuurwaarden niet geschaad (zie tevens paragraaf 5.1). Bij de aanleg van de ligplaatsen worden de bestaande steigers langs de oevers rond het plangebied hersteld (eis van de provincie) en op die wijze de ecologische waarden worden versterkt. De aanleg van de ligplaatsen heeft geen effect op de landschaps- en natuurwaarden. In dit kader past de voorgenomen ontwikkeling binnen het beleid.

3.2.3 StructuurvisiePlus Land van Heusden en Altena

Met de StructuurvisiePlus willen de drie gemeenten (Aalburg, Werkendam en Woudrichem) en het waterschap Hoogheemraadschap Alm en Biesbosch de ruimtelijke kwaliteiten van het gebied veilig stellen en als uitgangspunt nemen voor de toekomst. De basis hiervoor is het duurzaam ruimtelijk structuurbeeld. Op figuur 3.3 is de kaart 'Visie op de toekomst' weergegeven. Het projectgebied is op de kaart en in de StructuurvisiePlus niet specifiek benoemd of opgenomen.

figuur 3.3: kaart Visie op de toekomst

De toekomstvisie is gericht op twee doelen.

1. De zorg voor de ruimtelijke kwaliteit van het gebied;
2. Afstemmen van nieuwe programma's op het kwaliteitsbeeld.

Wat wel van toepassing is op het projectgebied is het behoud en versterking van de ruimtelijke kwaliteit dat in de structuurvisie als algemeen doel is gesteld.

Door de aanleg van de ligplaatsen kunnen de steigers langs de oevers rond het plangebied worden hersteld en op die wijze de ruimtelijke kwaliteit worden versterkt. In dit kader past de voorgenomen ontwikkeling binnen het beleid.

3.2.4 Nota Regionaal Economisch Beleid Land van Heusden en Altena

De Regionale Nota Economisch Beleid is het resultaat van een interactief proces dat in gang gezet is door de drie gemeenten Aalburg, Werkendam en Woudrichem. Het proces is begeleid door het economisch platform dat bestaat uit vertegenwoordigers van de drie gemeenten (bestuurlijk en ambtelijk), van het bedrijfsleven en van aanverwante instanties met betrekking tot regionaal economische ontwikkeling en arbeidsmarkt.

De Nota Regionaal Economisch Beleid bestaat uit drie delen:

1. Nota Economische Perspectieven;
2. Economische ambitie en visie;
3. Economisch Actieprogramma.

Economische Perspectieven

De nota Economische Perspectieven vormt de basis voor delen 2 en 3. De nota bevat de volgende onderdelen:

- A. Economische situatie;
- B. Lokale speerpuntsectoren;
- C. Sterkten, zwakten, kansen en bedreigingen (SWOT);
- D. Economische perspectieven Land van Heusden en Altena.

Een van de belangrijkste perspectieven die naar voren komt in deze nota en voor het project van toepassing is, is 'Toerisme en recreatie'. In de nota wordt daar het volgende over gezegd:

"Het Land van Heusden en Altena is bij uitstek een gebied waar de sector toerisme en recreatie zich verder kan ontwikkelen. Het landelijke karakter van het gebied in het algemeen en de unieke waterrijke omgeving in het bijzonder zullen de komende jaren meer (dag)recreanten gaan aantrekken die komen voor rust, groen en avontuur. Het gebied vormt een natuurlijk middelpunt tussen omliggende (rand)stedelijke centra. De nabijheid van een grote toeristentrekker, Nationaal Park De Biesbosch en de vele rivieren in de regio bieden de groeiende groep waterrecreanten in Nederland ruime en gevarieerde mogelijkheden."

De voorgenoemen ontwikkeling sluit goed aan bij dit perspectief.

Economische ambitie en visie

In dit deel wordt onder visie ingegaan op het benutten van de kracht van de regio. Een van de speerpunten daarbij is het intensiveren van extensieve recreatie en toerisme. Bij de ontwikkeling van de toeristische sector is duidelijk een keuze gemaakt voor benutting, maar ook voor behoud van de aanwezige natuurwaarden. De toeristisch / recreatieve voorzieningen versterken elkaar, zijn samenhangend en liggen op korte afstand (per fiets / te voet / per boot) van elkaar.

Het Land van Heusden en Altena is in trek bij de rustzoekende toerist. Een toerist die de regio bezoekt door de aanwezigheid van natte en droge recreatie. Grootschalige watergebieden met unieke flora en fauna (Noordwaard en Biesbosch), pleziervaart en jachthavens en fiets- en wandelroutes langs de cultuurhistorische elementen in het landschap kunnen gecombineerd worden met een bezoek aan één van de landgoederen of theetuin.

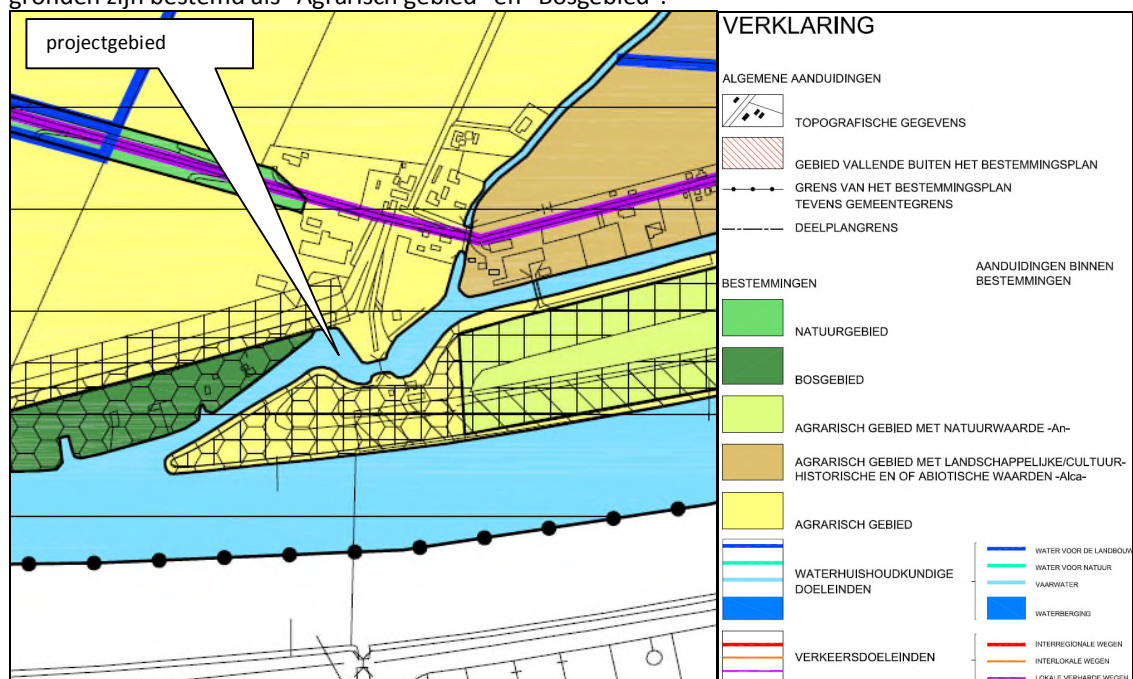
De voorgenoemen ontwikkeling sluit ook hier goed bij aan door benutting, maar ook het behoud van aanwezige natuurwaarden.

3.3 Gemeentelijk beleid

3.3.1 Vigerend bestemmingsplan

Voor het projectgebied is bestemmingsplan 'Buitengebied Werkendam' vigerend. Dit plan is door de gemeenteraad vastgesteld op 19 juni 2007.

Het gehele projectgebied heeft de bestemming "Waterhuishoudkundige doeleinden". Deze gronden zijn in het algemeen bestemd voor waterhuishoudkundige doeleinden en overeenkomstig de aanduiding op plankaart 1 van het bestemmingsplan in het bijzonder voor 'vaarwater', zie figuur 3.4. De omliggende gronden zijn bestemd als "Agrarisch gebied" en "Bosgebied".

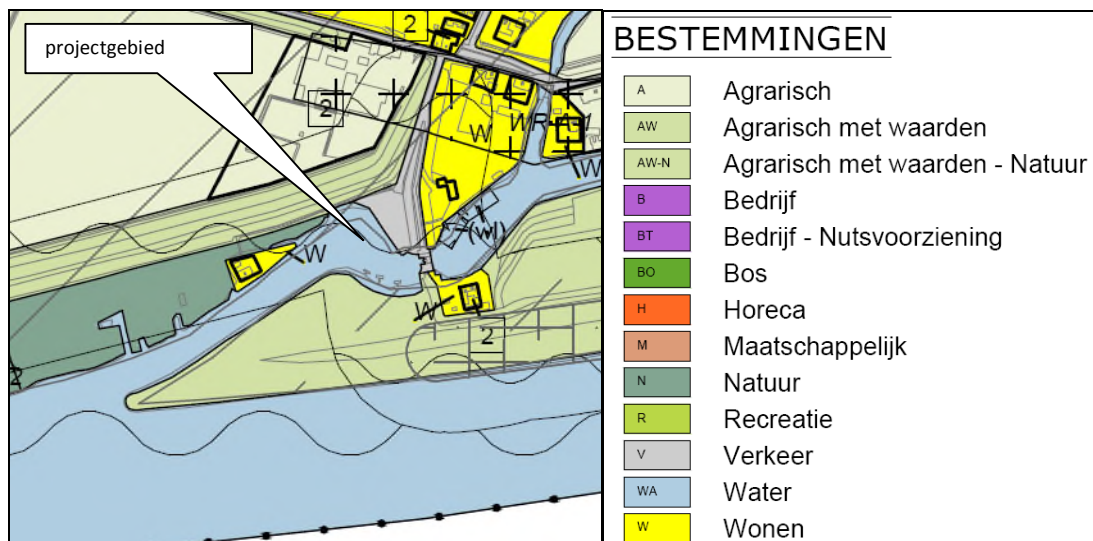

figuur 3.4: vigerende bestemmingsplankaart 'Buitengebied Werkendam'.

3.3.2 Voorontwerp bestemmingsplan Buitengebied

Op dit moment is een nieuw bestemmingsplan buitengebied in voorbereiding. In dit bestemmingsplan is nog geen regeling opgenomen om de voorgenomen ontwikkeling planologisch mogelijk te maken. Wel wordt het voornemen in de toelichting beschreven:

"Momenteel bestaan er plannen voor de realisatie van een kleinschalige jachthaven bij de Peerenboom in Hank. Dit betreft een particulier initiatief. De gemeente is bereid om medewerking te verlenen aan dit initiatief. Thans zijn hier al circa 15 ligplaatsen aanwezig, waarvoor planologisch nog niets is geregeld. Het plan betreft hoofdzakelijk de aanleg van een steiger voor circa 40 boten. Er zullen geen voorzieningen worden gerealiseerd. De ontwikkeling van de jachthaven zal de toeristische aantrekkelijkheid van de gemeente vergroten. Voor de realisatie van de jachthaven zal een aparte planologische procedure worden doorlopen. Dit zal gebeuren via een omgevingsvergunning waarbij wordt afgeweken van het vigerende bestemmingsplan. Indien deze procedure is afgerond voordat het ontwerp van het bestemmingsplan Buitengebied ter visie wordt gelegd, dan zal de jachthaven ook planologisch in dit plan worden opgenomen."

figuur 3.5: verbeelding voorontwerp buitengebied

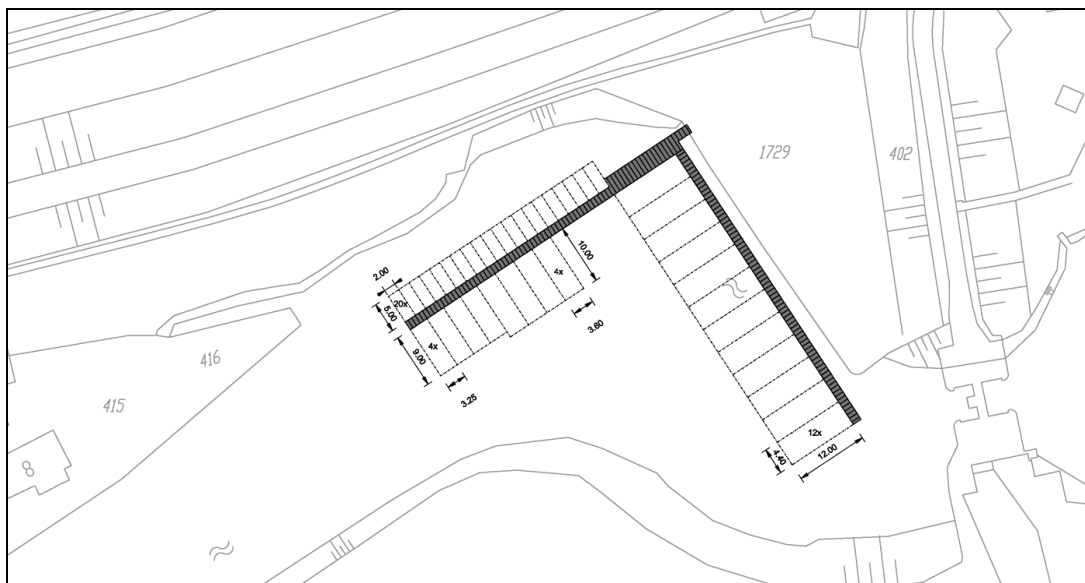
Zoals op figuur 3.5 te zien is krijgt het projectgebied ook in het nieuwe bestemmingsplan buitengebied de bestemming "Water". De omliggende gronden krijgen, in tegenstelling tot het vigerende plan, nu de bestemming "Natuur", "Agrarisch met waarden", "Agrarisch met waarden - Natuur", "Verkeer" en "Wonen".

4 Projectbeschrijving

Dit hoofdstuk geeft een beschrijving van de toekomstige inrichting en gebruik van het plangebied.

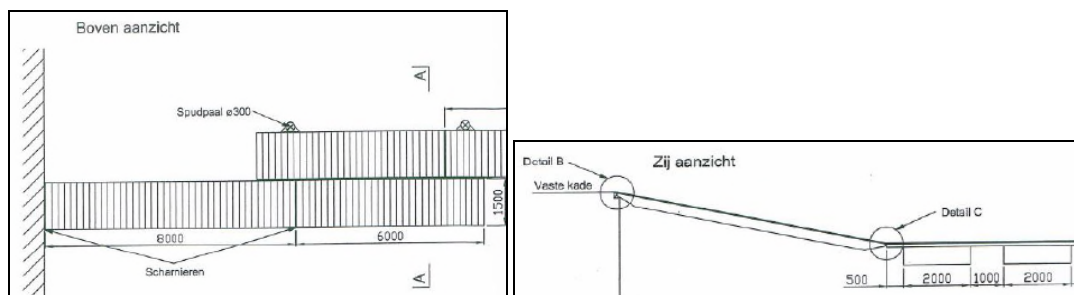
4.1 Toekomstige inrichting

De toekomstige inrichting van het projectgebied is weergegeven op figuur 4.1. Alle aanlegplaatsen langs de oevers rondom het plangebied verdwijnen en maken plaats voor twee steigers van circa 50 meter lang. Aan de steigers is in totaal plaats voor 40 ligplaatsen voor boten met verschillende grootte. De grootste ligplaatsen, waarvan er 12 worden gerealiseerd langs de oostelijk gelegen steiger, hebben een afmeting van 12 bij 4,4 meter. Alle overige ligplaatsen worden gerealiseerd aan de westelijke steiger. Deze krijgen een afmeting van 10 bij 3,6 meter (4x), 9 bij 3,25 meter (4x) en 5 bij 2 meter (20x).

figuur 4.1: toekomstige inrichting

De steigers worden bevestigd aan de vaste kade, aan de huidige loswal. Deze bevestiging kan scharnieren zodat de steigers kunnen meebewegen met het getijde. De steigers worden op hun plaats gehouden door een aantal spudpalen die aan de zijkant van de steigers worden bevestigd. Op figuur 4.2 is een boven en zij aanzicht van de aan te leggen steigers opgenomen.

figuur 4.2: boven en zij aanzicht steigers

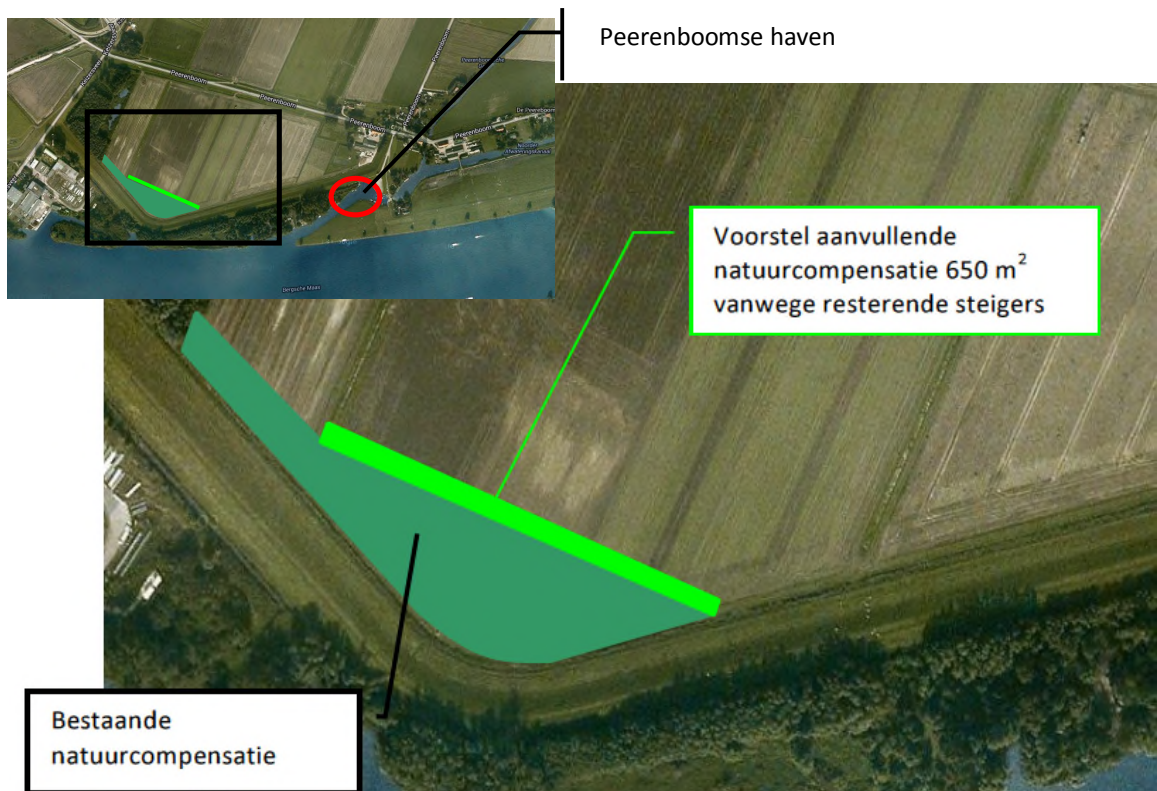
4.2 Toekomstig gebruik

Het voornemen betreft de realisatie van een kleinschalige jachthaven met maximaal 40 ligplaatsen. Op dit moment zijn er circa 15 ligplaatsen aanwezig. Voor de huidige situatie is wel een vergunning afgegeven, maar planologisch was er nog niets geregeld. Gezien het geringe aantal ligplaatsen is het niet noodzakelijk voorzieningen te realiseren.

De ontwikkeling van de jachthaven zal de toeristische aantrekkelijkheid van de gemeente vergroten. Wel worden de ligplaatsen in eerste instantie aan bewoners van de Peerenboom, Hank, Dussen en omliggende dorpen uitgegeven. Voor zover mogelijk ook in die voorkeursvolgorde. Alle ligplaatsen zijn bedoeld als vaste ligplaats, maar als ligplaatsen tijdelijk vrij zijn, doordat vaste ligplaatshouders langere tijd (meerdere dagen/nachten) varen zijn, dan hebben passanten wel de mogelijkheid om aan te meren. Daarnaast bestaat in dat geval ook de mogelijkheid om een ligplaats, als passant, voor korte termijn (een of meerdere nachten) te huren.

4.3 Natuurcompensatie

Omdat niet voor alle bestaande steigers kan worden gegarandeerd dat deze in de toekomstige situatie komen te vervallen is in afstemming met de provincie besloten om naast het verwijderen van het overgrote deel van de steigers tevens een deel EHS te compenseren. Direct ten westen van het projectgebied is aansluiting gevonden bij een bestaande compensatie. De provincie heeft ingestemd met het voorstel tot compensatie van 650 m² aansluitend op de bestaande compensatie in de nabijheid van de haven. Het compensatieplan/ overzicht is opgenomen in bijlage 3 van deze onderbouwing. Om deze natuur te kunnen realiseren dient tevens ter plaatse van deze gronden te worden afgeweken van het bestemmingsplan Buitengebied, waarin dit gebruik niet direct mogelijk is binnen de bestemming Agrarisch. De gronden vormen derhalve onderdeel van dit project. In onderstaande figuur 4.3 is de ligging van de natuurcompensatie weergegeven.

figuur 4.3: ligging natuurcompensatie

5 Randvoorwaarden

5.1 Flora en fauna

Regelgeving

Vanuit de huidige natuurwetgeving is de initiatiefnemer bij ruimtelijke ingrepen verplicht op de hoogte te zijn van de in het projectgebied mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden, met als doel dat aan deze waarden zo min mogelijk schade wordt toegebracht. Indien schade aan beschermde soorten niet te voorkomen is, is mogelijk een ontheffing ex. art. 75 van de Flora- en Faunawet noodzakelijk. Sinds 23 februari 2005 is het Vrijstellingsbesluit van kracht. Met dit besluit is geregeld dat voor algemeen voorkomende soorten een vrijstelling geldt bij ruimtelijke ingrepen en geen ontheffing meer aangevraagd hoeft te worden. Wel blijft de algemene zorgplicht van kracht. In dit kader is een natuurtoets uitgevoerd. Het doel van deze toetsing is het opsporen van strijdigheden van de voorgenomen ontwikkeling met de Flora- en faunawet en het bepalen of de aanvraag van een ontheffing noodzakelijk is. Daarnaast worden de gevolgen van de ontwikkeling voor de Natuurbeschermingswet en de EHS in beeld gebracht. De volledige natuurtoets is als bijlage 2 bijgevoegd.

Onderzoek

Flora- en faunawet

Kort samengevat is het resultaat van de natuurtoets dat zich in het projectgebied geen strikt beschermde dier- of plantensoorten bevinden die de voorgenomen ontwikkeling van de jachthaven wezenlijk kunnen beïnvloeden. In het kader van de planologische procedure en de uiteindelijke doorvertaling in het bestemmingsplan zijn er vanuit flora en fauna geen belemmeringen voor de bestemmingswijziging.

Door de werkzaamheden in het projectgebied zijn negatieve effecten op een aantal algemene, beschermde soorten te verwachten. Door een zorgvuldige werkwijze en het nemen van mitigerende maatregelen (o.a. juiste periode van uitvoering) kan schade worden voorkomen en blijven negatieve effecten beperkt. Voor de effecten op de algemene voorkomende, maar beschermde soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Voor de algemene soorten geldt een vrijstelling.

Ecologische Hoofdstructuur

De ontwikkeling van de jachthaven doet geen afbreuk aan de doelstelling van de EHS en functionaliteit van de (toekomstige) ecologische verbindingzone Bergsche Maas. De voorgenomen ontwikkeling veroorzaakt geen verstoring, verdroging, vermesting of versnippering van het beschermde gebied. Aanwezige natuurwaarden zijn zeer beperkt en duurzame populaties zijn niet aanwezig, hierdoor kan er geen schade optreden.

De provincie Noord-Brabant is bevoegd gezag voor plannen en ontwikkelingen in en nabij de ecologische hoofdstructuur. In het kader van de ruimtelijke procedure wordt de natuurtoets en onderhavige ruimtelijke onderbouwing voorgelegd aan het bevoegd gezag.

Natuurbeschermingswet

Er is geen sprake van externe werking op het Natura 2000-gebied Biesbosch door de voorgenomen ontwikkeling. Doordat negatieve effecten kunnen worden uigesloten is een verdere toetsing aan de Natuurbeschermingswet niet nodig.

Conclusie

In het kader van de voorgenomen ontwikkeling zijn er vanuit flora en fauna geen belemmeringen voor de aanleg van de jachthaven.

Zorgplicht

Voor alle beschermde soorten, dus ook voor de soorten die zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht, geldt wel een zogenaamde 'algemene zorgplicht' (art. 2 Flora- en faunawet). Deze zorgplicht houdt in

dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aan beschermde soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen.

Werken buiten kwetsbare periode

De kwetsbare perioden voor de verschillende soortgroepen zijn niet allen gelijk. Als 'veilige' periode voor alle groepen geldt in het algemeen de periode van half augustus tot half november, de periode waarin de voortplantingstijd achter de rug is en dieren als vleermuizen, overige zoogdieren en amfibieën nog niet in winterslaap zijn. Indien voorbereidende werkzaamheden, bijvoorbeeld bouwrijp maken, in die periode worden uitgevoerd, kan daarna gedurende het winterseizoen en het daarop volgende voorjaar probleemloos worden gewerkt.

Werken in kwetsbare periode

Indien vooraf bekend is dat werkzaamheden moeten worden uitgevoerd binnen de kwetsbare perioden van de soorten, is het zaak ervoor te zorgen dat het gebied tegen die tijd ongeschikt is als leefgebied voor die soorten. Zo kan bijvoorbeeld vegetatie gedurende het groeiseizoen worden verwijderd, zodat er geen vogels gaan broeden en het tegen de winter ook ongeschikt is voor kleine zoogdieren die in winterslaap gaan.

Indien tijdens de uitvoering van de werkzaamheden beschermde soorten worden waargenomen dienen maatregelen te worden genomen om schade aan deze individuen zo veel mogelijk te voorkomen.

5.2 Geluid

Algemeen

De jachthaven is geen geluidsgevoelig object. Daarom is geen akoestisch onderzoek nodig naar eventuele geluidshinder die de gebruikers van de haven kunnen ervaren.

Rond het projectgebied liggen een aantal woningen. In het huidige bestemmingsplan buitengebied is voor deze woningen het 'medegebruik woondoeleinden' aangegeven. In het in voorbereiding zijnde bestemmingsplan buitengebied krijgen deze woningen een directe woonbestemming. Woningen zijn wel geluidsgevoelige objecten. De jachthaven moet voldoen aan de geluidsvoorschriften uit het activiteitenbesluit (Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer). In het kader van een goede ruimtelijke ordening dient tevens te worden bekeken of een goed woon en leefklimaat wordt gerealiseerd.

Onderzoek

De toename van 11 motorvoertuigbewegingen per etmaal en het daarmee gelijk te stellen gebruik van het aantal ligplaatsen maakt de toename van eventuele geluidproductie (van voertuigen en vaartuigen) nauwelijks meetbaar. Voor piekmomenten in het hoogseizoen is de toename 92 motorvoertuigen per etmaal, ook voor dit aantal is de toename van geluidsproductie nauwelijks meetbaar (zie paragraaf 5.7). In het kader van een goede ruimtelijke ordening zal geen merkbaar verschil bestaan ten opzichte van de huidige situatie. In dit kader is geen nader onderzoek uitgevoerd naar de geluidsbelasting op de omliggende woningen.

Conclusie

Het aspect geluid vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het project.

5.3 Luchtkwaliteit

Algemeen

Door de uitstoot van uitlaatgassen door onder andere de industrie en het verkeer komen schadelijke stoffen in de lucht. Vooral langs drukke wegen kunnen de concentraties van verschillende stoffen zo hoog zijn dat deze de gezondheid kunnen aantasten. Om te voorkomen dat de gezondheid wordt aangetast door luchtverontreiniging dient bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen rekening gehouden te worden met de luchtkwaliteit ter plaatse.

Regelgeving

De belangrijkste wet- en regelgeving voor luchtkwaliteit is vastgelegd in hoofdstuk vijf (luchtkwaliteitseisen) van de Wet milieubeheer (Wm). In dit hoofdstuk heeft Nederland de Europese kaderrichtlijn (1996/62/EG), de eerste dochterrichtlijn (1999/30/EG) en de tweede dochterrichtlijn (2000/69/EG) geïmplementeerd in nationale wetgeving. Het doel is het beschermen van mens en milieu tegen de negatieve effecten van luchtverontreiniging. De implementatie van de kaderrichtlijn en dochterrichtlijnen is primair gericht op het voorkomen van effecten op de gezondheid van mensen. De grenswaarden voor zwaveldioxide, stikstofdioxide en stikstofoxiden, zwevende deeltjes (PM₁₀), lood, koolmonoxide en benzeen geven het kwaliteitsniveau van de buitenlucht aan, dat op een gegeven tijdstip moet zijn bereikt.

In de algemene maatregel van bestuur 'Niet in betekenende mate' (Besluit NIBM) en de ministeriële regeling NIBM (Regeling NIBM) zijn de uitvoeringsregels vastgelegd die betrekking hebben op het begrip NIBM.

Op 1 augustus 2009 is de wet tot wijziging van de Wet milieubeheer (implementatie en derogatie luchtkwaliteitseisen) in werking getreden, wat onder meer inhoudt dat aan de huidige grenswaarden voor stikstofdioxide (uurgemiddelde en jaargemiddelde) en fijn stof (24-uursgemiddelde en jaargemiddelde) respectievelijk pas op 1 januari 2015 en 1 juni 2011 hoeft te worden voldaan. Daarnaast draagt een ontwikkeling 'niet in betekenende mate' bij aan een verslechtering van de luchtkwaliteit wanneer de maximale toename als gevolg van de ontwikkeling niet meer bedraagt dan 3% van de grenswaarde voor de jaargemiddelde concentratie stikstofdioxide/fijn stof (=1,2 µg/m³). Deze gevallen kunnen zonder toetsing aan de grenswaarden voor het aspect luchtkwaliteit uitgevoerd worden.

Beoordeling

De realisatie van de jachthaven zorgt enerzijds voor een toename van het aantal motorvoertuigen dat van en naar de jachthaven rijdt en anderzijds voor een toename van het aantal (motor)boten dat naar de jachthaven vaart. Dit is van invloed op de concentraties luchtverontreinigende stoffen in de directe omgeving van de jachthaven.

Zoals ook beschreven in paragraaf 5.7 is op een jaargemiddelde weekdag sprake van 11 bewegingen per etmaal met motorvoertuigen. Op piekdagen kan dit oplopen tot maximaal 92 bewegingen. Voor de vaarbewegingen betekent de realisatie van 40 ligplaatsen maximaal 80 vaarbewegingen per dag, aannemende dat elke nieuwe ligplaats altijd bezet is en één aan- en één afvoerbeweging kent. In de praktijk zal het gemiddeld aantal vaarbewegingen een stuk lager zijn aangezien niet elke boot elke dag in en uit zal varen en in de winterperiode is het aantal afvaarten zeer beperkt.

Huidige luchtkwaliteit

Voor de beoordeling van de huidige concentraties luchtverontreinigende stoffen (concentraties NO₂ en PM₁₀) in de omgeving van de jachthaven is gebruik gemaakt van de vastgestelde Grootschalige Concentratiekaarten Nederland (RIVM) zoals vastgesteld in maart 2013. In onderstaande tabel zijn de vastgestelde achtergrondconcentraties weergegeven voor de jaren 2013, 2015 en 2020 inclusief de ruimte tot de maatgevende grenswaarde voor beide stoffen.

Tabel 5.1: Achtergrondconcentraties NO₂ en PM₁₀ in de omgeving van jachthaven

Stof	Maatgevende grenswaarde	2013		2015		2020	
		GCN	Ruimte	GCN	Ruimte	GCN	Ruimte
NO ₂	40,5	25,3	15,2	24,0	16,5	18,9	21,6
PM ₁₀	31,2*	24,4	6,8	23,7	7,5	22,2	9,0

* De 24-uursgemiddelde concentratie PM₁₀ mag maximaal 35 keer groter zijn dan 50 µg/m³. Er is sprake van meer dan 35 overschrijdingen bij een berekende jaargemiddelde concentratie PM₁₀ van 31,2 µg/m³.

Zoals uit tabel 5.1 blijkt liggen de achtergrondconcentraties voor beide stoffen in de omgeving van de jachthaven zeer ruim onder de grenswaarden en is de ruimte totdat sprake is van een grenswaarde-overschrijding zeer groot.

Beoordeling van de luchtkwaliteit

Aangezien de toename van het aantal voertuigbewegingen beperkt is (maximaal 92 lichte voertuigbewegingen), zal dit leiden tot een zeer beperkte bijdrage aan de concentraties in de omgeving van de jachthaven. Om de maximale bijdrage te bepalen is een indicatieve worst case-berekening uitgevoerd met de NIBM-tool van InfoMil.

Worst-case berekening voor de bijdrage van het extra verkeer als gevolg van een plan op de luchtkwaliteit

Extra verkeer als gevolg van het plan		
Extra voertuigbewegingen (weekdaggemiddelde)		92
Aandeel vrachtverkeer		0.0%
Maximale bijdrage extra verkeer	NO ₂ in µg/m ³	0.08
	PM ₁₀ in µg/m ³	0.02
Grens voor "Niet In Betekenende Mate" in µg/m ³		1.2
Conclusie		
De bijdrage van het extra verkeer is niet in betekenende mate; geen nader onderzoek nodig		

Uit de berekening blijkt dat de bijdrage van het extra verkeer zeer beperkt is: maximaal 0,08 µg/m³ voor NO₂ en 0,02 µg/m³ voor PM₁₀.

Ook voor het extra scheepvaartverkeer geldt dat sprake is van beperkte toename van het aantal vaarbewegingen (maximaal 80 bewegingen op piekdagen). Op een jaargemiddelde weekdag zal dit aantal een stuk lager zijn aangezien in de zomermaanden niet alle boten dagelijks uitvaren, in het voor- en naseizoen sprake is van een beperkt aantal bewegingen en in de wintermaanden niet of nauwelijks gevaren zal worden. Uit een onderzoek naar de bijdrage van 9 pleziervaartuigen per jaargemiddelde dag aan de luchtkwaliteit blijkt dat deze bijdrage zeer beperkt is²: gemiddeld 0,02 µg/m³ en maximaal 0,23 µg/m³ voor NO₂ en gemiddeld 0,001 µg/m³ en maximaal 0,02 µg/m³ voor PM₁₀. Indien uitgegaan wordt van 40 pleziervaartuigen per piekdag (80 bewegingen) bedraagt de maximale bijdrage circa 1,0 µg/m³ voor NO₂ en circa 0,09 µg/m³ voor PM₁₀.

Uit voorgaande blijkt dat de bijdrage van het extra verkeer en de extra scheepvaart aan de concentraties NO₂ en PM₁₀ beperkt is. Cumulatief is sprake van een maximale bijdrage van circa 1,1 µg/m³ voor NO₂ en circa 0,1 µg/m³ voor PM₁₀.

Conclusie

Op basis van het voorgaande en het feit dat de ruimte tot de maatgevende grenswaarden zeer groot is (minimaal 15,2 µg/m³ voor NO₂ en minimaal 6,8 µg/m³ voor PM₁₀) zal na realisatie van de jachthaven geen sprake zijn van overschrijdingen van de relevante grenswaarden. Titel 5.2 van de Wet milieubeheer staat verdere besluitvorming dan ook niet in de weg.

5.4

Bodem

Algemeen

De tijd dat elke vervuiling moest worden aangepakt is geweest. Belangrijkste criterium hierbij is of de vervuiling zodanig is dat er sprake is van risico's voor gezondheid of milieu. In de praktijk blijken er vrijwel nooit risico's te zijn voor de gezondheid van mensen. Milieurisico's (verspreiding en ecologie) komen wel voor, maar meestal gaat het erom dat eventuele vervuilingen afstemming vereisen met

² Hallman, M., *Luchtkwaliteitsonderzoek jachthaven Schoterog* (projectnummer 9V2921.01, 30 november 2009)

De cijfers uit het onderzoek van Royal Haskoning, zijn gebaseerd op een situatie waarbij pleziervaartuigen in drie verschillende windrichtingen van en naar een jachthaven varen: 9 retourvaarten over 900 m in de ene richting, plus 9 retourvaarten over 900 m in de tweede richting, plus 9 retourvaarten over 1.800 m in de derde richting. In het geval van de Peerenboomse Haven, kunnen de schepen nabij de haven maar in één richting: naar de Bergsche Maas. De afstand is circa 350 m. De situatie in het onderzoek van Royal Haskoning is daarmee intensiever wat betreft emissie, dan de situatie bij de Peerenboomse Haven.

bepaalde ontwikkelingen. Op dit moment is er sprake van een omslag van saneren naar beheren en behoeven alleen de zogeheten 'ernstige vervuilingen' in meer of mindere mate aangepakt te worden. De maatregelen worden daarbij afgestemd op de functie.

Regelgeving

Het nationale bodembeleid is geregeld in de Wet bodembescherming (Wbb). Het doel van de Wbb is om te voorkomen dat nieuwe gevallen van bodemverontreinigingen ontstaan. Voor bestaande bodemverontreinigingen is aangegeven in welke situaties (omvang en ernst van verontreiniging) en op welke termijn sanering moet plaatsvinden. Hierbij dient de bodemkwaliteit tenminste geschikt te worden gemaakt voor de functie die erop voorzien is, waarbij verspreiding van verontreiniging zoveel mogelijk wordt voorkomen.

Het beleid gaat uit van het principe dat de bodem geschikt dient te zijn voor de beoogde functie. De gewenste functie bepaalt als het ware de gewenste bodemkwaliteit.

Onderzoek

Het plangebied bevindt zich in zijn geheel op het water. De staat van de (water)bodemkwaliteit is in dat kader niet relevant voor de voorgenomen ontwikkeling.

Conclusie

Het aspect bodem vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het project.

5.5 Water

Algemeen

Mede ten gevolge van de waterproblemen die in een aantal winters aan het eind van de 20e eeuw in Nederland optraden ten gevolge van hevige regenval, is het besef gegroeid dat water een belangrijke plaats verdient in toekomstige ruimtelijke plannen. Om het hoofd te kunnen bieden aan zeespiegelstijging, toenemende neerslag en rivierwaterafvoer en verdergaande bodemdaling, nu en in de toekomst, is het van essentieel belang dat het waterbeheer een belangrijke plaats inneemt in de ruimtelijke ordening. Sleutelbegrippen hierbij zijn: meer ruimte voor water en waterbewust bouwen en inrichten.

Regelgeving

Sinds november 2003 is de watertoets wettelijk van toepassing, een procedure waarbij de initiatiefnemer in een vroeg stadium overleg voert met de waterbeheerder over het planvoornemen.

De watertoets is erop gericht dat ruimtelijke ontwikkelingen in elk geval niet leiden tot nadelige effecten op het watersysteem. In een waterparagraaf wordt een beschrijving van het huidige watersysteem gegeven en de vertaling van het beleid naar het bestemmingsplan in relatie tot de ruimtelijke ontwikkelingen. Het doel van de watertoets is dat wateraspecten vroegtijdig in de planontwikkeling worden meegenomen. Het gaat hierbij om de thema's: veiligheid, waterkwantiteit, waterkwaliteit, afvalwaterketen en onderhoud. Het gaat dus niet om een toets achteraf, maar om vroegtijdige en actieve inbreng van het waterschap bij de planvorming. Hiervoor is in een zo vroeg mogelijk stadium overleg nodig met het waterschap.

Onderzoek

Zowel in de huidige als in de toekomstige situatie bestaat het projectgebied geheel uit water. Wel worden een aantal spudpalen geplaatst met een verwaarloosbaar ruimtebeslag. Daarbij moet tevens worden opgemerkt dat de huidige steigers langs de oevers worden verwijderd. Door de uitvoering van het project ontstaat derhalve geen afname van de bergingsmogelijkheden in en rond het plangebied.

Voor de jachthaven met 40 ligplaatsen is reeds een watervergunning verleend door het Ministerie van Verkeer en Waterstaat, kenmerk ARE/2010.4580 I, d.d. 16 juni 2010.

De vergunning is verleend voor het gebruikmaken van het rijkswaterstaatswerk de Bergsche Maas of de daartoe behorende beschermingszone, voor zover gelegen binnen het toepassingsgebied van de Waterwet, door, anders dan in overeenstemming met de functie werkzaamheden te verrichten, werken

te maken of te behouden, dan wel vaste substanties of voorwerpen te storten, te plaatsen of neer te leggen, of deze te laten staan of liggen op het perceel kadastraal bekend gemeente Dussen, Sectie R, nummer 2017, aan de Bergsche Maas, lokaal bekend als Peerenboom 2 te Werkendam.

De werken dienen te worden gerealiseerd en behouden ter plaatse, zoals is aangegeven op de bij de vergunning behorende tekeningen: 028.0957.A.wtw0412-1, 028.0957.A.wtw0412-2, 028.0957.A.wtw0412-3, 028.0957.A.wtw0412-4, 028.0957.A.wtw0412-I en 028.0957.A.wtw0412-II. Deze tekeningen zijn vertaald in de bij deze ruimtelijke onderbouwing behorende inrichtingstekening, bijlage 1.

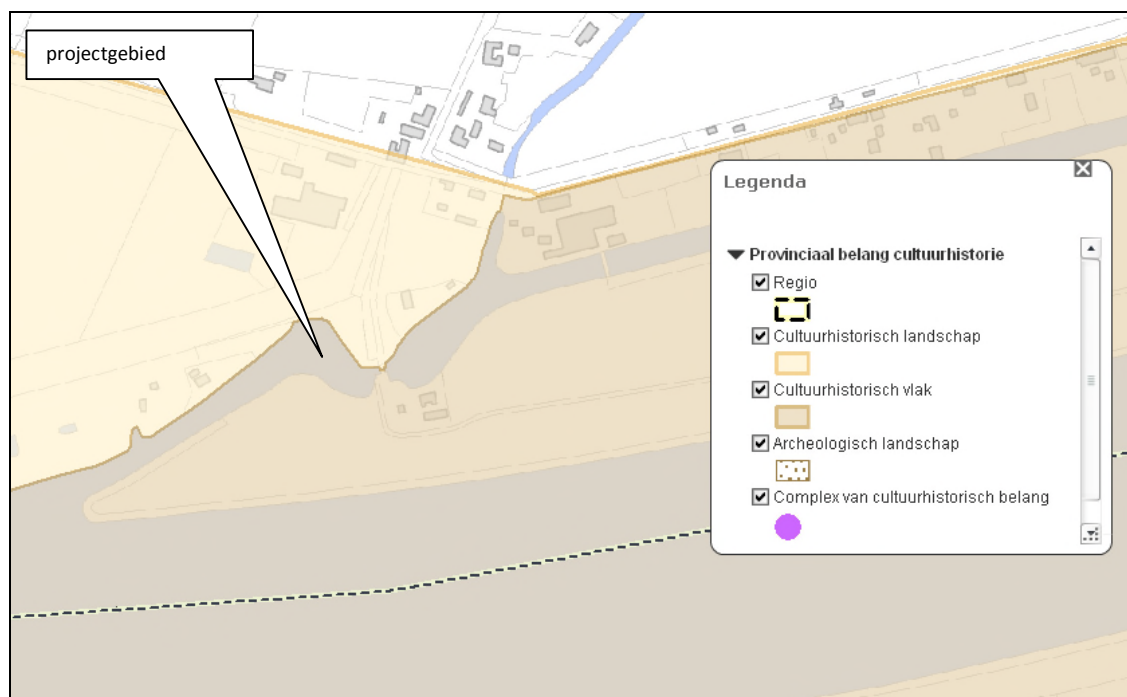
Conclusie

Het aspect water vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het project. Om te voldoen aan de watertoets wordt deze waterparagraaf voorgelegd aan het waterschap.

5.6 Cultuurhistorische en archeologische waarden

Cultuurhistorie

Op de cultuurhistorische waardenkaart van de provincie Noord-Brabant zijn de cultuurhistorische en indicatieve archeologische waarden weergegeven. Het projectgebied ligt binnen het 'Cultuurhistorisch vlak: Bergsche Maas'. Op figuur 5.1 zijn de archeologische en cultuurhistorische waarden in en rond het projectgebied weergegeven. De waarden van het stroomgebied 'Bergsche Maas' betreft de samenhang tussen de rivier, de kaden, de uiterwaarden, dijken en oude parcellering. De aanleg van de drijvende steigers en de afbraak van de huidige steigers langs de oevers tasten de cultuurhistorische waarden van het stroomgebied niet aan. De ontwikkeling versterkt het stroomgebied eerder dan dat het project deze waarden negatief beïnvloed.

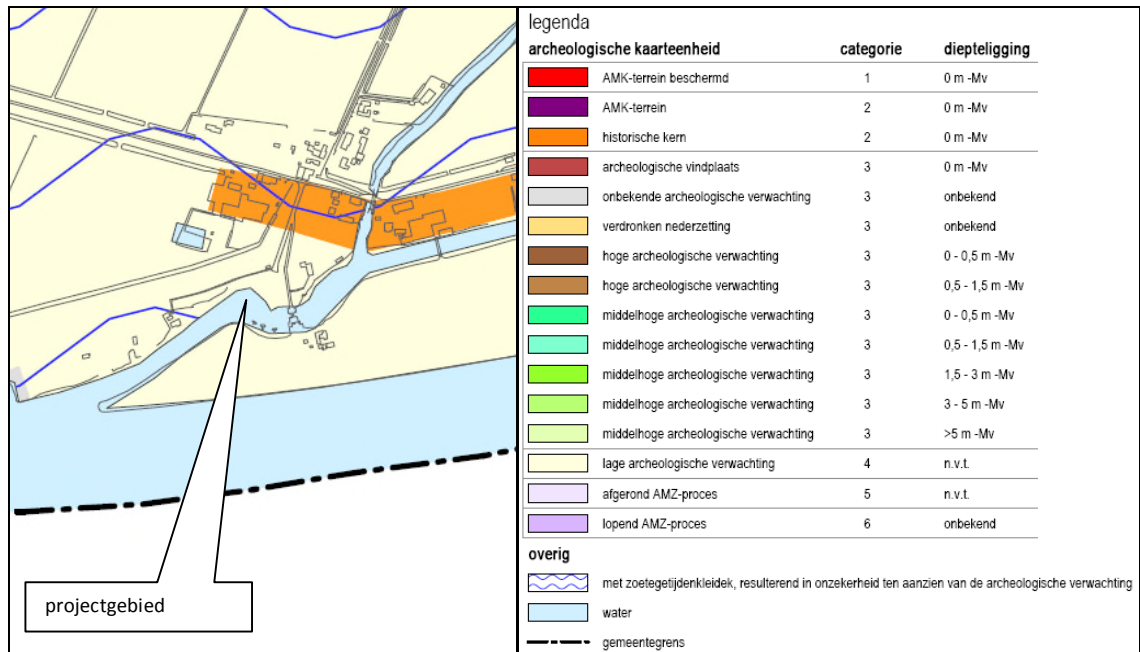

figuur 5.1: uitsnede cultuurhistorische waarden (bron: cultuurhistorische waardenkaart Noord-Brabant versie 2011)

Archeologie

Daarnaast bevindt het projectgebied zich conform de provinciale waardenkaart (versie 2006) in een gebied met 'Indicatieve Archeologische waarden: Laag'. In de versie 2011 is voor het plangebied geen archeologische verwachtingswaarde toegekend. Archeologisch onderzoek is daarmee niet noodzakelijk, aangezien dit pas bij een middelhoge of hoge indicatieve archeologische waarde het geval is. Daarbij moet worden opgemerkt dat de enige ingreep in de bodem het plaatsen van de spudpalen betreft.

Op de beleidskaart archeologie van de gemeente Werkendam (zie figuur 5.2) is het projectgebied aangewezen als water, waarvoor verder geen archeologische waarde is benoemd. De directe omgeving van het projectgebied, niet zijnde het water, is aangewezen als een gebied met een lage archeologische verwachting. Alleen de kern Peerenboom is aangewezen als 'historische kern' met een hoge waardering.

figuur 5.2: uitsnede beleidskaart archeologie gemeente Werkendam

5.7 Verkeer en parkeren

Uitgangspunten

Het project betreft de ontwikkeling van een kleinschalige jachthaven met maximaal 40 ligplaatsen. In de huidige situatie bestaan er reeds 15 ligplaatsen langs de oevers. Gezien het feit dat er planologisch nog niets geregeld is voor dit gebruik wordt volledigheidshalve uitgegaan van 40 nieuwe plaatsen. De jachthaven wordt in beginsel gebruikt door bewoners van Peerenboom, Hank en overige omliggende dorpen.

Verkeersaantrekkende werking

De realisatie van de jachthaven zorgt voor een bepaalde hoeveelheid 'nieuw' verkeer. Aan de hand van de rekentool voor verkeersgeneratie van het CROW³ is een berekening gemaakt van het nieuwe verkeer. Hierbij dient te worden opgemerkt dat lokale omstandigheden van invloed kunnen zijn op de kengetallen. Bij de berekening is uitgegaan van de volgende situatie:

- 40 nieuwe ligplaatsen;
- 100% autogebruik door bezoekers met een gemiddelde autobezetting van 1,5 personen (dit percentage is worst-case en zal in de praktijk lager zijn gezien het grote aandeel van ligplaatsen voor bewoners van Peerenboom en Hank;
- autogebruik door werknemers 0, gezien het feit dat de eigenaar op het naastgelegen perceel woont en er verder geen werknemers in dienst zijn;
- ligging in het buitengebied.

De verkeersgeneratie van de jachthaven bedraagt daarmee 11 motorvoertuigbewegingen per etmaal op een gemiddelde weekdag.

Voor piekmomenten in het hoogseizoen geldt conform normering van de gemeente een verhogende factor van 8,3. Dit betekent dat op de drukste momenten in het hoogseizoen moet worden uitgegaan van maximaal 92 motorvoertuigbewegingen per etmaal.

³ afkorting van "Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek", een Nederlandse organisatie die kennis over verkeer en vervoer bundelt.

Parkeren

Conform de parkeerkencijfers uit het CROW geldt voor jachthavens een norm van 0,5 tot 0,7 parkeerplaatsen per ligplaats. In het geval voor de hoogste norm wordt gekozen (worst-case) dienen 28 parkeerplaatsen te worden aangelegd. Ter plaatse van de huidige parkeerplaats is in totaal ruimte voor 35 parkeerplaatsen, zie figuur 5.3. Op basis van de worst-case berekening heeft de parkeerplaats een overcapaciteit van 7 plaatsen. De parkeerplaats wordt afgesloten door middel van een slagboom waardoor alleen gebruikers van de jachthaven gebruik kunnen maken van de parkeerplaats. De parkeerplaats is reeds bestaand en past binnen de huidige planologische mogelijkheden. In dit kader is de parkeerplaats geen onderdeel van het projectgebied.

figuur 5.3: huidige parkeerplaats Peerenboomse Haven

5.8 Externe veiligheid

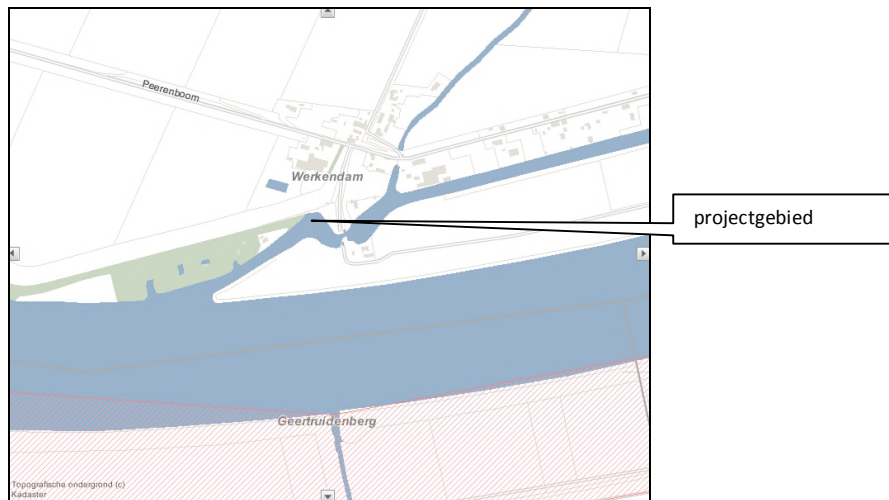
Algemeen

Externe veiligheid betreft het overlijdensrisico voor personen als gevolg van ongevallen met gevaarlijke stoffen, alsmede de bescherming hiertegen. De veiligheidsrisico's worden uitgedrukt in een plaatsgebonden risico (PR) en een groepsrisico (GR). De veiligheidsrisico's kunnen worden verdeeld in risico's veroorzaakt door bedrijvigheid (inrichtingen) en risico's veroorzaakt door het vervoer van gevaarlijke stoffen (via weg, spoor, water, of buisleidingen).

Het huidige beleid voor inrichtingen (bedrijven) is afkomstig uit het 'Besluit externe veiligheid inrichtingen' (Bevi), het beleid voor transportmodaliteiten staat beschreven in de circulaire 'Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen' (cRvgs). In de wijziging van de 'Circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen' (december 2009) is ingespeeld op de ontwikkelingen rondom basisnet Weg en basisnet Water. De ontwikkelingen rondom Basisnet Spoor zijn nog niet zo ver gevorderd. Op 19 augustus 2009 heeft het kabinet het ontwerp-Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) toegezonden aan de Tweede Kamer. Het ontwerpbesluit brengt het externe veiligheidsbeleid voor buisleidingen op dezelfde lijn als het beleid voor inrichtingen en vervoer van gevaarlijke stoffen.

Onderzoek

Voor het projectgebied is bekeken of er geen objecten in de nabije omgeving gelegen zijn die invloed kunnen uitoefenen op de veiligheid op of nabij het plangebied. Voorbeelden van gevaarlijke objecten zijn grote gastransportleidingen, opslagen van gevaarlijke stoffen, etc. Op de risicokaart Nederland (<http://nederland.risicokaart.nl/risicokaart.html>) worden deze objecten met rode symbolen weergegeven.

figuur 5.4: uitsnede risicokaart (bron: Nederland.risicokaart.nl)

Conclusie

Op basis van de uitsnede op figuur 5.4 blijkt dat in de nabijheid van het plangebied geen objecten gelegen zijn, die een beperking opleveren voor de externe veiligheid binnen het plangebied. Het enige object in de directe omgeving is het buitendijks gebied aan de overzijde van de Bergsche Maas ten zuiden van het projectgebied.

5.9 Milieuhinder

Algemeen

Milieuhinder is één van de factoren die de beleving van de leefomgeving in belangrijke mate bepalen. Door het plaatsen van een geluidsbelastende functie in de omgeving kan hinder ondervonden worden door omliggende geluidsgevoelige functies. Ten behoeve van het vastleggen van het bestemmingsplan is het van belang om inzichtelijk te krijgen of de voorgenomen ontwikkeling hinder geeft naar de reeds bestaande functies in de omgeving.

Regelgeving t.b.v. milieuhinder

Voor het bepalen van de benodigde milieuruimte wordt uitgegaan van de VNG-uitgave 'Bedrijven en milieuzonering' (2009). De uitgave geeft handreikingen voor een verantwoorde inpassing van bedrijvigheid in haar fysieke omgeving en voor de inpassing van gevoelige bestemmingen nabij bedrijven.

In de publicatie worden per bedrijfssoort en milieucompartiment indicatieve afstanden gegeven tot gevoelige objecten. Deze indicatieve afstanden vormen vaak de basis voor de 'staat van inrichtingen' in bestemmingplannen. Indien een milieuzonering een gevoelig object raakt of overlapt, kan maatwerk noodzakelijk zijn om de locatiespecifieke afstand te bepalen.

Onderzoek

In de VNG-uitgave 'Bedrijven en milieuzonering' zijn "jachthavens met diverse voorzieningen" genoemd. Dit type bedrijf betreft een milieucategorie 3.1 bedrijf, waarbij het aspect geluid bepalend is voor de richtafstand van 50 meter. In de tabel van de VNG is door middel van de aanduiding 'C' aangegeven dat er sprake is van een vrijwel continue geluidproductie ter plaatse van de jachthaven. De in de omgeving gelegen woningen liggen op een afstand van meer dan 50 meter van het plangebied.

Wel is er een woonboot gelegen op circa 47 meter van het plangebied. Ook woonboten dienen te worden beschouwd als gevoelige objecten ten aanzien van o.a. geluid. De woonboot zou op basis van de VNG-uitgave gehinderd kunnen worden door de activiteiten binnen de jachthaven.

De VNG-uitgave gaat uit van 'jachthavens met diverse voorzieningen'. Daarbij kan gedacht worden aan diverse activiteiten die geluid produceren waaronder scheepsonderhoud, afsputten op een afsputplaats

en aftanken van boten. De jachthaven in onderhavige situatie betreft een relatief kleinschalige jachthaven (feitelijk alleen een aanlegsteiger) zonder verdere voorzieningen waardoor enkel geluidproductie plaatsvindt door vaarverkeer van en naar de haven en eventueel toe- en afrijdende auto's van bezoekers. Daarnaast bevindt zich tussen de jachthaven en de woonboot een dijklichaam welke geluidafschermend werkt. Gezien het type activiteiten en de ligging ten opzichte van de woonboot mag gesteld worden dat de minimale afwijking van de richtafstand met 3 meter niet zal leiden tot hinder ter plaatse van de woonboot.

De jachthaven zelf is geen gevoelig object en kan daarom geen hinder ondervinden van bedrijvigheid in de directe omgeving.

Conclusie

Het aspect milieuhinder vormt geen belemmering voor de uitvoering van het project.

5.10 Kabels en leidingen

Er zijn voor zover bekend geen ruimtelijk relevante kabels- en leidingen gelegen in (de omgeving van) het projectgebied.

6 Uitvoerbaarheid

6.1 Economische uitvoerbaarheid

In het geval met een omgevingsvergunning een bouwplan, conform artikel 6.2.1 Besluit ruimtelijke ordening (Bro), mogelijk wordt gemaakt, dient op basis van artikel 6.12 Wet ruimtelijke ordening (Wro) een exploitatieplan te worden opgesteld. Dit geldt niet indien het kostenverhaal anderszins is verzekerd. Voor dit voornemen is tussen de gemeente en initiatiefnemer een anterieure overeenkomst opgesteld. Onderhavige omgevingsvergunning maakt geen bouwplan mogelijk conform artikel 6.12 Wro. In dat kader is het opstellen van een exploitatieplan niet nodig.

De voorgenomen ontwikkeling betreft een particulier initiatief, waaraan voor de gemeente geen kosten zijn verbonden. De kosten voor uitvoering worden volledig door de initiatiefnemer gedragen. Daarnaast worden middels dit voornemen kosten gegenereerd door de verhuur van de ligplaatsen. Op dit moment is er een wachtlijst van 70 aanvragen voor een ligplaats aan de Peerenboomse Haven. Ook bij jachthavens in de directe omgeving zijn er wachtlijsten voor het verkrijgen van een ligplaats. Zodoende kan worden gesteld dat er voldoende vraag is voor de aan te leggen ligplaatsen en het plan daarmee tevens economisch uitvoerbaar is.

6.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Vooroverleg

Op basis van artikel 6.18 Besluit omgevingsrecht (Bor) en artikel 3.1.1 Bro dient over de omgevingsvergunning vooroverleg plaats te vinden met het Waterschap Rivierenland, de provincie Noord-Brabant en de VROM-inspectie.

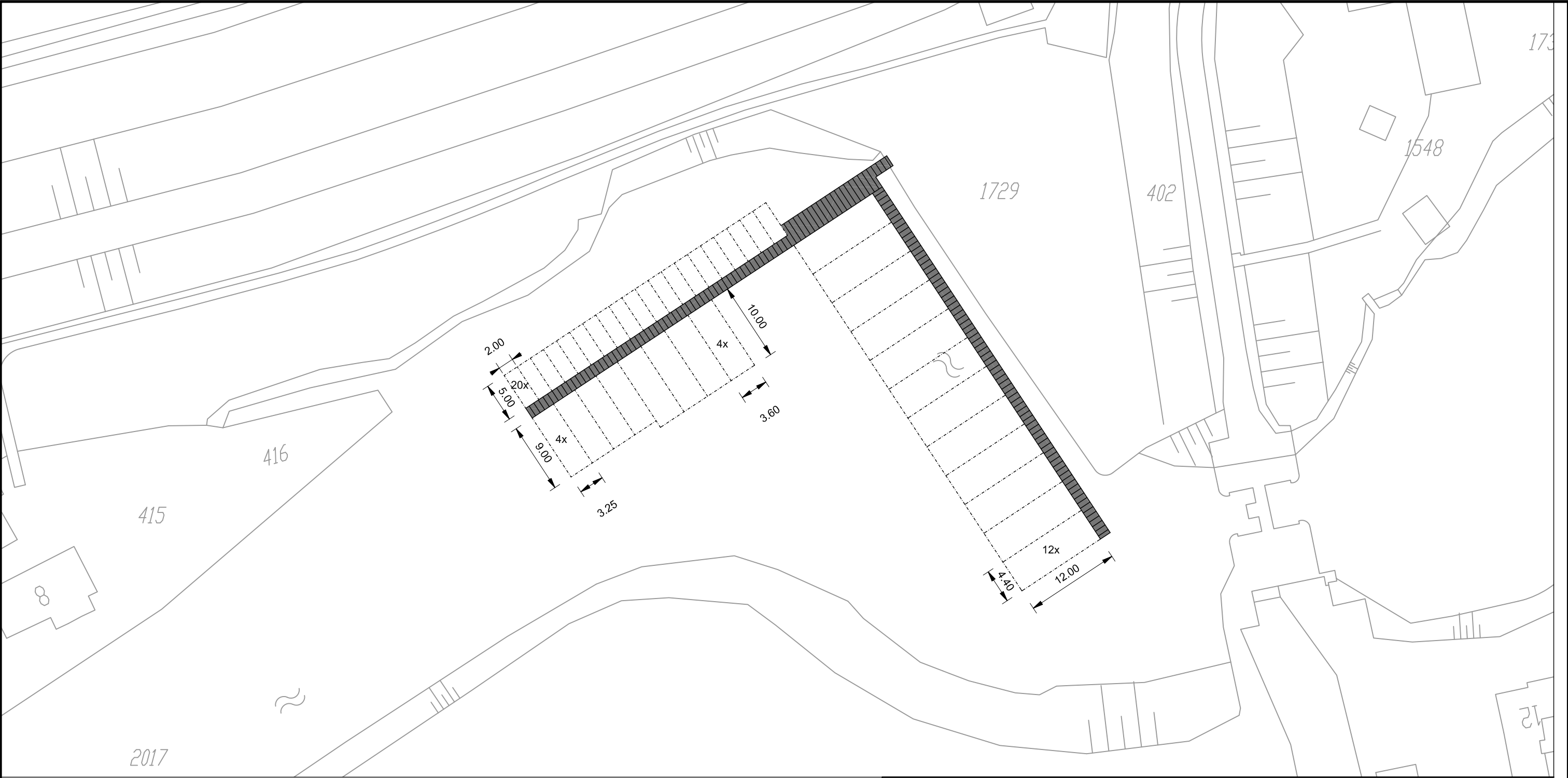
Verdere procedure

Het ontwerpbesluit tot het verlenen van de omgevingsvergunning wordt gedurende 6 weken ter inzage gelegd. In deze periode kan een ieder zienswijzen kenbaar maken. Het ontwerpbesluit wordt ter inzage gelegd op het gemeentehuis en is in te zien via de gemeentelijke website. De terinzagelegging wordt gepubliceerd in de Staatscourant, de lokale huis-aan-huiskrant en op de gemeentelijke website. Het ontwerpbesluit wordt toegezonden aan de overlegpartners Waterschap Rivierenland, de provincie Noord-Brabant en VROM-inspectie.

Vervolgens wordt het definitieve besluit genomen tot het verlenen van de omgevingsvergunning. Ook deze wordt gedurende 6 weken ter inzage gelegd. In deze periode kunnen belanghebbenden bij de rechtbank beroep instellen. Het besluit wordt ter inzage gelegd op het gemeentehuis en is in te zien via de gemeentelijke website en via 'ruimtelijkeplannen.nl'. De terinzagelegging wordt gepubliceerd in de Staatscourant, de lokale huis-aan-huiskrant en op de gemeentelijke website. Het besluit wordt toegezonden aan degene die naar aanleiding van het ontwerpbesluit zienswijzen hebben ingediend.

Bijlagen

Bijlage 1: Inrichtingstekening Peerenboomse haven

Ligplaatsen Peerenboomse Haven

12 x 4,4 m	: 12
10 x 3,7 m	: 4
9 x 3,2 m	: 4
5 x 2 m	: 20
Totaal	: 40

OPDRACHTGEVER

Peerenboomse Haven B.V.

PROJECT

Peerenboomse Haven

Inrichtingstekening

STATUS

DATUM

DEFINITIEF

: 2011-07-15

SCHAAL

1:500

TEKENAAR

M. Fransen

PROJECTLEIDER

M. Fransen

TEKENINGNUMMER

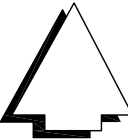
237455-IT

FORMAAT

A3

ORANJEWOUD OOSTERHOUT
Beneluxweg 7
4900 AA Oosterhout

HEERENVEEN
DEVENTER
ALMERE
CAPELLE A/D IJSSEL
OOSTERHOUT

BLAD IN BLADEN

1-1

postbus 40
tel. (0162) 487000
fax (0162) 451141

Bijlage 2: Natuurtoets

Natuurtoets Peerenboomse haven

Onderzoek naar beschermde natuurwaarden

projectnr. 237455
revisie 02
november 2011

Opdrachtgever

Peerenboomse Haven B.V.
Peerenboom 2
4273 LJ HANK

datum vrijgave

1 december 2011

beschrijving revisie 01

Eindrapport

goedkeuring

drs. ing. M. Braad

vrijgave

ir. L. Koks

Inhoud	blz.
1 Inleiding.....	3
1.1 Aanleiding.....	3
1.2 Wettelijk kader	3
1.3 Doel	4
1.4 Werkwijze.....	4
1.5 Leeswijzer	4
2 Gebiedsbeschrijving	5
2.1 Bureaustudie natuurwaarden	5
2.2 Terreinbezoek.....	6
2.3 Waargenomen en te verwachten beschermde soorten	9
3 Toetsing effecten planontwikkeling	13
3.1 Beschrijving inrichtingsmaatregelen	13
3.2 Effecten op beschermde soorten	13
3.2.1 Vogels	13
3.2.2 Zoogdieren	14
3.2.3 Amfibieën en reptielen.....	14
3.2.4 Vissen	14
3.2.5 Planten	14
3.2.6 Overige beschermde soorten	14
3.3 Effecten op beschermde gebieden: EHS	15
3.4 Effecten op beschermde gebieden: Natuurbeschermingswet.....	19
4 Conclusies en aanbevelingen.....	21
4.1 Conclusie	21
4.2 Zorgplicht.....	21
4.3 Tot slot.....	22
5 Literatuur.....	23

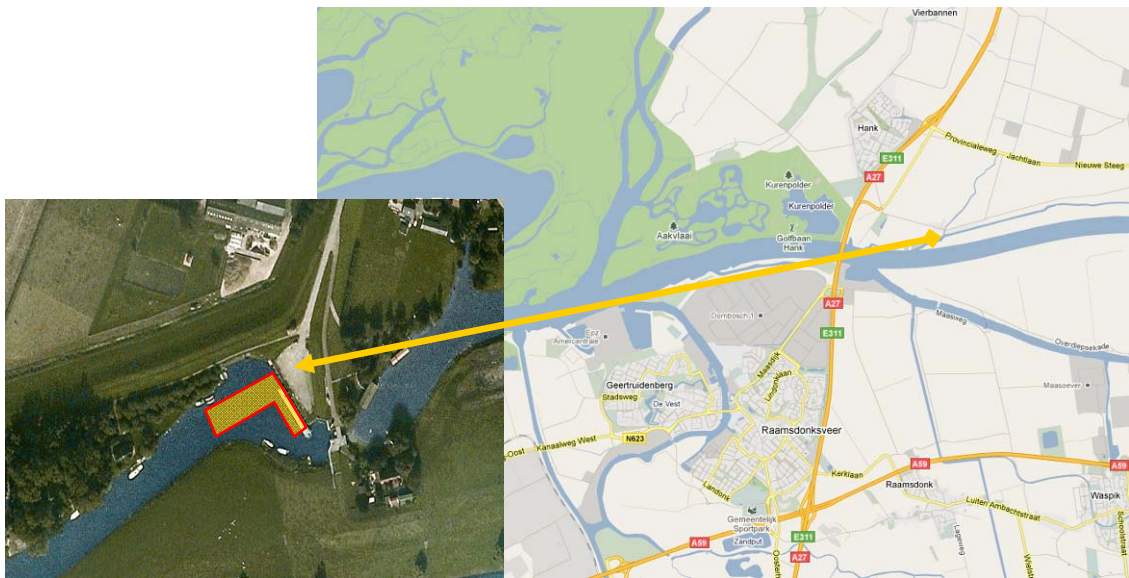
1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Aan de Peerenboom ten zuidoosten van de kern Hank (Noord Brabant) is een oude loshaven gelegen. Deze loshaven bestaat uit een betonnen kade met een parkeerplaats. Peerenboomse Haven B.V. heeft voor de komende 30 jaar deze binnenhaven gepacht van het waterschap en is voornemens de haven te exploiteren als nevenactiviteit bij het akkerbouwbedrijf dat deze aan de Peerenboom uitoefent. In het kader van het bestemmingsplan Buitengebied, zoals dat op 19 juni 2007 is vastgesteld, is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen voor de realisatie van een binnenhaven. Gedeputeerde Staten heeft echter goedkeuring onthouden aan deze wijzigingsbevoegdheid waardoor een nieuwe ruimtelijke procedure moet worden gevolgd om de gewenste ontwikkeling mogelijk te maken.

In het kader van het nieuw op te stellen bestemmingsplan zijn enkele gebiedsonderzoeken noodzakelijk, waaronder een natuurtoets. Het projectgebied ligt binnen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en op circa twee kilometer afstand van het Natura 2000-gebied Biesbosch. Hierdoor dient de voorgenomen ontwikkeling ook getoetst te worden aan de Natuurbeschermingswet (externe werking) en het beschermingsregime van de EHS.

De voorliggende toets geeft inzicht in de voorkomende en de te verwachten beschermde natuurwaarden in het projectgebied en de gevolgen van de geplande ontwikkeling op de Natuurbeschermingswet en de EHS. De globale ligging van het projectgebied is weergegeven in figuur 1-1.

Figuur 1-1: Ligging van het projectgebied (gele pijl) (bron: www.maps.google.nl).

1.2 Wettelijk kader

Vanuit de huidige natuurwetgeving is de initiatiefnemer bij ruimtelijke ingrepen verplicht op de hoogte te zijn van de in het projectgebied mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden, met als doel dat aan deze waarden zo min mogelijk schade wordt toegebracht. Indien schade aan beschermde soorten niet te voorkomen is, is mogelijk een ontheffing ex. art. 75 van de Flora- en Faunawet noodzakelijk. Sinds 23 februari 2005 is het Vrijstellingsbesluit van kracht. Met dit besluit is geregeld dat voor algemeen voorkomende soorten een vrijstelling geldt bij ruimtelijke ingrepen en geen ontheffing meer aangevraagd hoeft te worden. Wel blijft de algemene zorgplicht van kracht (zie Bijlage 1 voor Wettelijk Kader).

1.3 Doel

Het doel van voorliggende toetsing is het opsporen van strijdigheden van de voorgenomen ontwikkeling met de Flora- en faunawet en het bepalen of de aanvraag van een ontheffing noodzakelijk is. Daarnaast worden de gevolgen van de ontwikkeling voor de Natuurbeschermingswet en de EHS in beeld gebracht.

1.4 Werkwijze

Om eventuele strijdigheden met de Flora- en faunawet en de gevolgen voor de Natuurbeschermingswet en de EHS op te sporen dienen de volgende vragen te worden beantwoord:

1. Welke wettelijk beschermde soorten komen in het projectgebied voor? Welke status hebben deze soorten?
2. Welke invloed heeft de geplande ontwikkeling op de (strikt) beschermde soorten in het projectgebied?
3. Door welke maatregelen kunnen negatieve effecten op beschermde soorten worden voorkomen of verzacht?
4. Indien de duurzame staat van instandhouding van strikt beschermde soorten in gevaar komt, welk vervolgtraject dient dan doorlopen te worden?
5. Voor welke beschermde soorten moet een ontheffing aangevraagd worden?
6. Welke invloed heeft de geplande ontwikkeling op de Natuurbeschermingswet (Natura 2000-gebied Biesbosch) en de EHS?

Om bovenstaande vragen te beantwoorden zijn de volgende stappen doorlopen:

Stap 1. Bureaustudie

Op basis van literatuuronderzoek en verspreidingsatlassen is nagegaan of er wettelijk beschermde planten- of diersoorten in het projectgebied voorkomen. Hierbij is o.a. gebruik gemaakt van het natuurloket, zoogdieratlas.nl, RAVON-site, VZZ-site, telmee.nl en waarneming.nl.

Stap 2. Terreinbezoek

Na het bureauonderzoek is een terreinbezoek aan het projectgebied en de omgeving gebracht. Hierbij is, op basis van de gegevens van de bureaustudie beoordeeld voor welke soorten het projectgebied daadwerkelijk een geschikte habitat biedt en daarmee welke soorten er daadwerkelijk voor kunnen komen.

Stap 3. Effectenonderzoek

Op basis van de beschrijving van de voorgenomen maatregelen en de verzamelde gegevens van stap 1 en 2 zijn de (mogelijke) effecten (vernietiging, ruimtebeslag, verstoring, versnippering) op de verwachte beschermde soorten en het Natura 2000-gebied en de EHS beschreven. Voor de verwachte negatieve effecten op de beschermde soorten worden mitigerende maatregelen voorgesteld.

Stap 4. Conclusies en advies met betrekking tot de ontheffingsaanvraag

Op basis van stap 1 tot en met 3 zijn conclusies getrokken met betrekking tot eventuele overtredingen van verbodsbepalingen zoals genoemd in de Flora- en faunawet art. 75 en effecten op het Natura 2000-gebied en de EHS.

1.5 Leeswijzer

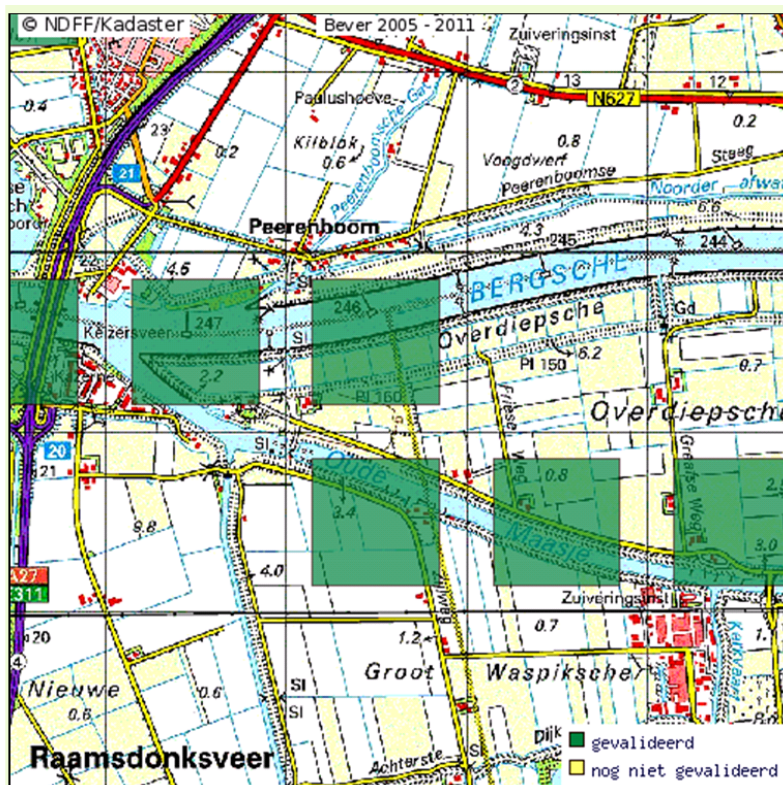
In hoofdstuk 2 worden de resultaten beschreven van de uitgevoerde natuurtoets. Hier komt de bureaustudie en het verkennende terreinbezoek aan de orde. Hoofdstuk 3 beschrijft de voorgenomen ontwikkeling en de effecten op de aangetroffen natuurwaarden. Daarnaast wordt aandacht besteed aan de effecten op beschermde gebieden in de omgeving van het projectgebied. In hoofdstuk 4 staan tenslotte de conclusies en aanbevelingen van het voorliggende onderzoek.

2 Gebiedsbeschrijving

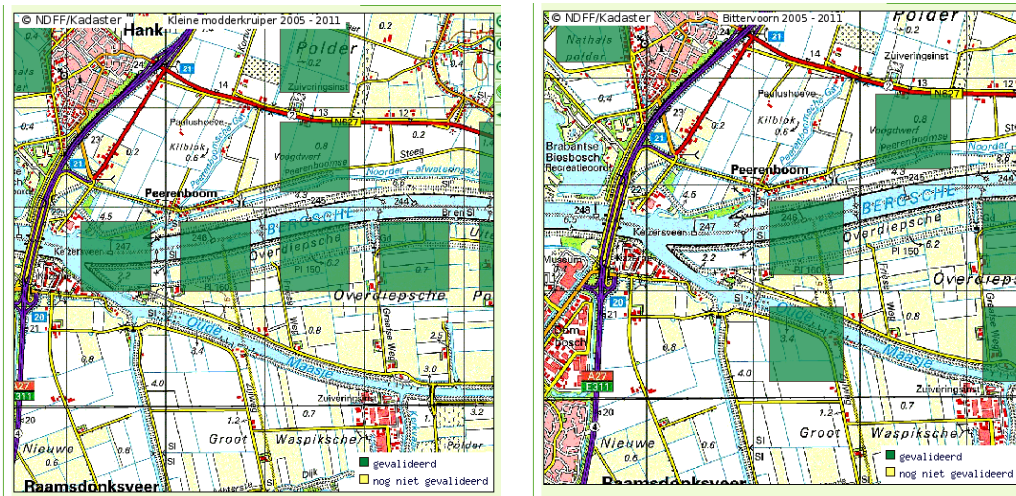
2.1 Bureaustudie natuurwaarden

Om een inschatting te maken van de soortgroepen en specifieke soorten die in en rond het projectgebied voorkomen, is de landelijke databank voor natuurwaarnemingen geraadpleegd, waaronder telmee.nl en waarneming.nl. Het invoerportaal waarneming.nl is een website waarop door vrijwilligers natuurwaarnemingen in Nederland worden verzameld. Telmee.nl is het invoerportaal van de landelijke Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO's). Er kan informatie over diverse soortgroepen tot op kilometerhokniveau worden verkregen.

Volgens telmee.nl en waarneming.nl komen in het projectgebied voornamelijk soorten voor van de soortgroepen zoogdieren (vleermuizen), libellen, vissen en vogels. Telmee.nl geeft aan dat in de afgelopen 10 jaar strikt beschermde zoogdiersoorten (vleermuizen o.a. de gewone dwergvleermuis) zijn waargenomen. In de buurt van het projectgebied is ook de bever waargenomen (zie figuur 2-1). De Noordse woelmuis en de waterspitsmuis zijn niet in of nabij het projectgebied waargenomen.

Figuur 2-1: Kilometerhokken nabij het projectgebied waar de bever is waargenomen (bron: telmee.nl).

Figuur 2-2: Waarneming per kilometerhok nabij projectgebied van de kleine modderkruiper (links) en bittervoorn (rechts) (bron: telmee.nl).

De (strikt) beschermde vissoorten bittervoorn en de kleine modderkruiper zijn in en nabij het projectgebied waargenomen (zie figuur 2-2). De rivierdonderpad is in het Oude Maasje waargenomen, maar niet in de nabije omgeving van het projectgebied.

Reptielen en amfibieën (o.a. rugstreeppad, heikikker, poelkikker en ringslang) zijn niet waargenomen in het projectgebied of omliggende gebieden.

Aanvullende gegevens over het mogelijk voorkomen van beschermde soorten is verkregen uit verschillende verspreidingsatlassen. Het betreft hier gegevens van de soortgroepen broedvogels (SOVON, 2002), zoogdieren (VZZ), zoogdieratlas.nl, libellen (Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002), dagvlinders (Bos et al., 2006), reptielen en amfibieën (www.RAVON.nl) en insecten (www.Naturalis.nl\EIS).

Op basis van de verspreidingsgegevens van een soort, in combinatie met kennis van de terreingeschiktheid voor deze soorten, is nagegaan of deze soorten mogelijk in het projectgebied of de omgeving kunnen voorkomen. De resultaten zijn opgenomen in tabel 2-1 (zie § 2.3).

Het voorkomen van wettelijk beschermde soorten in een uurhok of kilometerhok betekent niet dat deze soorten zich in of in de directe omgeving van het projectgebied bevinden. Het projectgebied omvat slechts een klein deel van het kilometerhok en daarmee ook een beperkt aantal verschillende biotopen en habitats. Met behulp van het terreinbezoek is nagegaan welke dit zijn. Hierdoor kan meer duidelijkheid gegeven worden over de voorkomende dan wel verwachte soorten in het projectgebied.

2.2 Terreinbezoek

Het projectgebied is op 23 juni 2011 bezocht door een deskundige ecooloog van Oranjewoud. Op basis van de bureaustudie en de aangetroffen biotopen is een beeld verkregen van het voorkomen van (strikt) beschermde soorten. In deze paragraaf wordt aangegeven wat de bevindingen zijn per aangetroffen biotoop in het projectgebied.

Het projectgebied ligt in een inham van de Bergsche Maas. De inham wordt afgesloten door een waterkering (sluis). De oevers net buiten het projectgebied bestaan uit verschillende harde beschoeiingen (beton, basaltblokken, houten planken) met kleine oppervlaktes oeverbegroeiing (riet). Langs deze oevers liggen verschillende kleine aanlegsteigers.

Het projectgebied bestaat uit open water. Strikt genomen dient alleen na te worden gegaan welke beschermde soorten er in dit biotoop voorkomen en wat het effect op de aanwezige soorten is. Doordat het projectgebied nabij de aanwezige oevers ligt wordt voor de volledigheid deze biotopen ook in de natuurtoets meegenomen.

In en rond het projectgebied zijn de volgende biotopen waargenomen:

- Bergsche Maas (water) → in projectgebied;
- Oever (basaltblokken met riet, hout en beton) → buiten projectgebied, EHS-gebied;
- Wilgenbosje met moeras → buiten projectgebied;
- Uiterwaarden (grasland) → buiten projectgebied, .

Bergsche Maas

De rivier de Bergsche Maas vormt de zuidelijke grens van het Land van Heusden en Altena en staat, via de Amer, in open verbinding met de kreken in de Brabantse Biesbosch. De Bergsche Maas speelt een belangrijke rol bij de berging en afvoer van water bij hoogwater: grote hoeveelheden water kunnen tussen de dijken worden opgevangen vanwege de brede uiterwaarden. De Bergsche Maas wordt door verschillende vissoorten gebruikt als migratieroute (o.a. zeeforel en spiering). Ter hoogte van het projectgebied zijn in de Bergsche Maas stromingsluwe ondiepe wateren die als paaigronden kunnen dienen (voor o.a. voornsoorten, karper, rivierprik, snoekbaars etc.) afwezig. Nabij het projectgebied is een duiker aanwezig welke in verbinding staat met de achterliggende polder. Mogelijke dat enkele soorten het projectgebied gebruiken om de watergangen in de polder te bereiken.

Het projectgebied is geschikt als foerageergebied voor watervogels en eenden. Tijdens het veldbezoek zijn de volgende soorten waargenomen: wilde eend, aalscholver, fuut, meerkoet, krakeend, nijlgans, grauwe gans en waterhoen. De ijsvogel gebruikt het projectgebied ook als foerageergebied (mondelinge mededeling de heer Jan van Velthoven). Uit de bureaustudie komt naar voren dat in de nabijheid van het projectgebied de bever is waargenomen. Het projectgebied is niet geschikt als leef- en foerageergebied voor de bever door de afwezigheid van toegankelijk zachthoutoibos, kruiden en waterplanten. Wel kan de bever de Bergsche Maas als migratieroute gebruiken.

Foto 1 & 2: Oppervlaktewater in het projectgebied (links) en de Bergsche Maas (rechts).

Oever

Rondom het projectgebied zijn drie verschillende oevers aanwezig. Alle hebben een harde beschoeiing. De oostelijke oever bestaat uit houten planken met enkele aanlegsteigers. De zuidelijke oevers bestaat uit een hoge betonnen muur met aan de zijkant basaltblokken. De noordwestelijke oever bestaat uit lage houten paaltjes die de oever beschermen tegen de aangemeerde bootjes. Nabij de basaltblokken zijn zeer kleine oppervlaktes riet- en ruigtevegetatie. Her en der groeien er paardenbloemen, brandnetels, fluitekruid, vergeet-mij-nietjes, rolklaver en distels langs de basaltblokken in de berm. De rietvegetatie is van zo'n kleine omvang dat het niet geschikt is als broedbiotoop voor algemene riet- en ruigte vogels, zoals kleine karekiet en rietgors. Overige oeverbegroeiing is niet aanwezig. Op dit moment worden die oevers gebruikt als aanlegplaats. In de toekomst mag er alleen nog maar aangelegd worden aan de steigers.

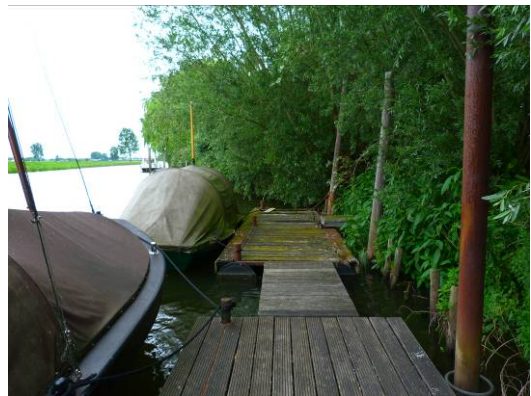

Foto 3 & 4: Basaltblokken en aanlegsteigers nabij het projectgebied.

De rivierdonderpad is een soort die voorkomt in stromende wateren. De verharde oeverzone vormt een (potentieel) geschikt leefgebied voor deze soort. Echter, uit de bureaustudie blijkt dat er geen recente waarnemingen zijn van deze soort in de buurt van het projectgebied. Hierdoor wordt de rivierdonderpad ook niet in het projectgebied verwacht. Strikt beschermde soorten worden op basis van het biotoop en de bureaustudie niet verwacht. De achterliggende polder vormt wel een geschikt leefgebied voor algemene amfibiesoorten. Het gaat hierbij om de bastaardkikker, bruine kikker, kleine watersalamander en gewone pad.

Wilgenbosje

Langs de noordwestelijke oever is een wilgenbosje aanwezig. De aanwezige bomen bestaan volledig uit wilgen. De vochtige bodem is voor 90% bedekt met klein springzaad. Overige soorten die zijn waargenomen zijn brandnetel, akkerwinde en riet. In de ondergroei kunnen algemeen voorkomende muizen en spitsmuizen worden verwacht. Het gaat hierbij naar verwachting vooral om de algemene bosmuis (overal waar dekking aanwezig is), dwergspitsmuis (struweel), huisspitsmuis (ruigte vegetatie) en rosse woelmuis (o.a. dicht struik- en/of kruidlaag).

De aanwezige wilgen vormen een geschikt broedbiotoop voor vogels (o.a. houtduif, kauw, ekster, kraai). Spechtgaten zijn niet waargenomen. In de aanwezige bomen zijn, ten tijde van het terreinbezoek geen nesten van vogels waargenomen. Wel zijn tijdens het veldbezoek de volgende vogelsoorten waargenomen: koolmees, kauw, ekster, spreeuw, merel, pimpelmees, vink en holenduif.

Foto 5 & 6: Ligging van het wilgenbosje (links) en de ondergroei van klein springzaad (rechts).

Uiterwaarden Bergsche Maas

De uiterwaarden van de Bergsche Maas aan de westkant (buiten het projectgebied) worden ter hoogte van het projectgebied begraasd door schapen en koeien. Algemeen voorkomende plantensoorten als speenkruid, brandnetel, klein hoefblad, boterbloem, duizendblad en fluitenkruid zijn tijdens het veldbezoek waargenomen. Beschermde plantensoorten zijn niet aangetroffen en worden door het beheer en de voedselrijkdom van de uiterwaarden ook niet verwacht.

De uiterwaarden vormen een geschikt leefgebied voor algemeen voorkomende zoogdieren zoals muizen en spitsmuizen (o.a. veldmuis, huisspitsmuis en de tweekleurige bosspitsmuis). Daarnaast kunnen

soorten als bunzing, mol, konijn, egel, haas, vos, wezel en hermelijn in dit biotoop aanwezig zijn. Tijdens het terreinbezoek zijn molshopen aangetroffen.

In het projectgebied zijn foeragerende vleermuizen te verwachten. Het projectgebied is geschikt voor algemene soorten gewone- en ruige dwergvleermuis, laatvlieger, watervleermuis en de meervleermuis (telmee.nl). Vaste verblijfplaatsen van vleermuizen zijn uit te sluiten door het ontbreken van gaten en hopen in de aanwezige bomen.

Door de begrazing en de afwezigheid van ruig grasland vormen de uiterwaarden hier geen optimaal broedbiotoop voor weidevogels. In het projectgebied kunnen mogelijk enkele scholeksters broeden. Broedgevallen van grutto's en kieviten worden gezien het biotoop niet verwacht.

Reptielen en amfibieën worden niet verwacht aangezien er geen geschikt biotoop is aangetroffen.

Foto 7 & 8: Molshoop in de uiterwaarden van de Bergsche Maas nabij het projectgebied.

2.3 Waargenomen en te verwachten beschermde soorten

Op basis van de gegevens van de bureaustudie en het terreinbezoek is een inschatting gemaakt van de verwachte beschermde soorten en de soorten die daadwerkelijk zijn waargenomen tijdens het terreinbezoek. Deze soorten en het beschermingsregime zijn opgenomen in tabel 2-1.

Tabel 2-1: Beschermde soorten in het projectgebied (bron: literatuur + terreinbezoek).

Soort		Beschermingsstatus		
Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Flora- en faunawet	Habitatrichtlijn Bijlage II/IV;	Rode lijst (nov. 2004)
Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>	X1	-	-
Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>	X1	-	-
Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>	X1	-	-
Rosse woelmuis	<i>Myodes glareolus</i>	X1	-	-
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>	X1	-	-
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>	X1	-	-
Egel	<i>Erinaceus europeus</i>	X1	-	-
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>	X1	-	-
Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>	X1	-	-
Wezel	<i>Mustela nivalis</i>	X1	-	-
Bunzing	<i>Mustela putorius</i>	X1	-	-
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>	X1	-	-
Haas	<i>Lepus europaeus</i>	X1	-	-
Mol	<i>Talpa europea</i>	X1	-	-
Laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus</i>	X3	Bijlage IV, HR	-
Meervleermuis	<i>Myotis dasycneme</i>	X3	Bijlage IV, HR	-
Watervleermuis	<i>Myotis daubentonii</i>	X3	Bijlage IV, HR	-
Gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	X 3	Bijlage IV, HR	-
Ruige dwergvleermuis	<i>Pipistrellus nathusii</i>	X 3	Bijlage IV, HR	-

Verklaring afkortingen in kolommen:

X = soort is beschermd krachtens de Flora- en faunawet beschermingsregime AMvB art.75	HR = Habitatrichtlijn
1 = soort tabel 1	KW = Kwetsbaar
2 = soort tabel 2	BE = Bedreigd
3 = soort tabel 3	VZ = Vrij zeldzaam

Uit de resultaten van de bureaustudie en het terreinbezoek blijkt dat in het projectgebied (strikt) beschermde soorten voor kunnen komen (zie tabel 2-1). Het gaat hier om soorten die algemeen voorkomen in Nederland en enkele strikt beschermde soorten (vleermuizen).

Algemene soorten

Sinds 23 februari 2005 is het Vrijstellingbesluit bij artikel 75 Flora- en faunawet van kracht. Voor de algemene soorten van Tabel 1, te weten: veldmuis, huisspitsmuis, tweekleurige bosspitsmuis, egel, vos, hermelijn, wezel, bunzing, konijn, haas, mol geldt sindsdien een vrijstelling voor artikelen 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld, mits de zorgplicht in acht wordt genomen.

Strikt beschermde soorten

Voor strikt beschermde soorten van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn en Bijlage 1 AMvB art.75 Flora- en faunawet - Tabel 3: gewone- en ruige dwergvleermuis, laatvlieger, watervleermuis en meervleermuis geldt voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geen vrijstelling. Ook niet op basis van een gedragscode. Voor deze soorten is een ontheffing nodig indien verbodsbepalingen worden overtreden. Voor bovengenoemde soorten uit Bijlage IV van de Habitatrichtlijn geldt dat voor een ruimtelijke ingreep alleen ontheffing kan worden verleend indien deze wordt aangevraagd op grond van een wettelijk belang uit de Habitatrichtlijn. Dit zijn:

- Bescherming van flora en fauna (b);
- Volksgezondheid of openbare veiligheid (d);
- Dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (e).

Indien de werkzaamheden effect hebben op de bovengenoemde soorten uit Tabel 3 is een ontheffing nodig. De ontheffingsaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan vier criteria (zware toets):

1. In welke mate wordt de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats aangetast door de werkzaamheden?
2. Is er een wettelijk belang?
3. Is er andere bevredigende oplossing/alternatief?
4. Komt de gunstige staat van instandhouding niet in het geding?

De criteria staan naast elkaar en niet na elkaar (aan alle vier moet voldaan zijn).

Vogels zijn niet opgenomen in Tabel 1 t/m 3 van de Flora- en faunawet; alle vogels zijn in Nederland beschermd. Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels worden gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen worden verstoord zijn verboden.

Tijdens werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen. Hiervoor is geen standaardperiode, het gaat erom of er een broedgeval is. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. Deze soorten staan vermeld in categorie 1 t/m 4 van de 'Aangepaste lijst van jaarrond beschermde vogelnesten' (Ministerie van LNV, 2009). Indien de werkzaamheden effect hebben op deze soorten is een ontheffing nodig. Voor vogels kan alleen een ontheffing worden verleend op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Dit zijn:

- Bescherming van flora en fauna (b);
- Veiligheid van het luchtverkeer (c);
- Volksgezondheid of openbare veiligheid (d).

De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik zijn alleen tijdens het broedseizoen beschermd. Voor deze soorten* is geen ontheffing nodig, indien werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden of maatregelen zijn getroffen om te voorkomen dat deze soorten zich vestigen tijdens het broedseizoen. Buiten het broedseizoen mag van deze soorten het nest worden verplaatst of verwijderd.

* Een deel van deze soorten zijn ondergebracht in categorie 5 van de 'Aangepaste lijst van jaarrond beschermde vogelnesten' (Ministerie van LNV, 2009). Hoewel het onderbrengen van deze soorten op deze lijst anders doet vermoeden is de vaste rust- en verblijfplaats van deze vogels niet jaarrond beschermd. Dit betreffen namelijk vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor gebroed hebben of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

3.1 Beschrijving inrichtingsmaatregelen

Figuur 3-1: Inrichtingstekening nieuwe jachthaven.

Uit de bureaustudie en het terreinbezoek blijkt dat in en nabij het projectgebied enkele beschermde en strikt beschermde soorten zijn te verwachten. Per aanwezige beschermde soortgroep worden hieronder de mogelijke consequenties en mitigerende maatregelen aangegeven.

In het algemeen kan worden gesteld dat ingrepen in het projectgebied tijdens het broedseizoen (globaal 15 maart – eind juli) negatieve effecten hebben op de meeste vogelsoorten door verstoring door de werkzaamheden (verwijderen aanlegsteigers langs de oevers, heien van palen, aanbouwen van het ponton). Wettelijk gezien wordt daarom ook geen ontheffing verleend indien (broed)vogels worden verstoord.

De effecten op (broed)vogels in het projectgebied en de directe omgeving zullen echter zeer beperkt zijn. Effecten zijn er alleen als de werkzaamheden plaatsvinden in het broedseizoen en er broedgevallen in het projectgebied aanwezig zijn. Buiten het broedseizoen treedt wel enige verstoring op, dit resulteert alleen in het opvliegen van betreffende vogels. Indien de werkzaamheden in de periode september - maart aanvangen is sprake van een permanente verstoring, voordat vogels tot broeden komen. Door deze verstoring zullen broedvogels het projectgebied mijden als broedplaatsen.

De gunstige staat van instandhouding van de in het projectgebied voorkomende of verwachte vogelsoorten zal niet worden aangetast wanneer werkzaamheden buiten het broedseizoen aanvangen.

3.2.2 Zoogdieren

De werkzaamheden vinden voornamelijk plaats op het water: aanleggen steiger en verwijderen van de huidige aanlegsteigers langs de oevers. Bij het verwijderen van de steigers kan mogelijk schade veroorzaken aan algemene muizen en spitsmuizen. Deze schade is maar moeilijk te voorkomen, omdat deze soorten bij onraad hun hol in vluchten en zich bij gunstige omstandigheden nagenoeg het hele jaar voortplanten. Ze leven echter geen van allen in kolonies. Door deze solitaire levenswijze, het betrekkelijk kleine oppervlak aan biotoop en de hoge reproductiesnelheid zal de schade zeer beperkt zijn. De gunstige staat van instandhouding van de betreffende soorten komt niet in het gedrang.

Grotere zoogdieren, als de hermelijn, wezel, bunzing, vos, konijn, haas en egel hebben grote leefgebieden en zullen tijdens de werkzaamheden het projectgebied mijden. In de omgeving is voldoende geschikt leef- en rustgebied aanwezig voor deze soorten. Ook aanwezige mollen zullen het projectgebied mijden na aanvang van de werkzaamheden. Effecten op populatieniveau van deze soorten worden niet verwacht.

In het projectgebied worden foeragerende vleermuizen verwacht. Negatieve effecten op vleermuizen worden echter niet verwacht door de geplande ontwikkeling. Alleen wanneer er sprake is van het verstoren van vaste rust- en verblijfplaatsen, vliegroutes en belangrijke foerageerplaatsen van vleermuizen zijn maatregelen noodzakelijk. Dergelijke verstoring is hier niet aan de orde. Wel wordt aanbevolen om alleen bij daglicht te werken en geen verlichting 's avonds tijdens de werkzaamheden en na realisatie van de jachthaven aan te brengen. Dit om de licht gevoelige watervleermuis en meervleermuis niet te hinderen tijdens het foerageren.

De gunstige staat van instandhouding van voorkomende en verwachte zoogdieren zal niet worden aangetast als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling.

3.2.3 Amfibieën en reptielen

Er zijn geen effecten te verwachten op beschermde amfibieën en reptielen, omdat ze niet zijn aangetroffen tijdens het terreinbezoek en op basis van de aangetroffen biotopen ook niet worden verwacht in het projectgebied.

3.2.4 Vissen

Er zijn geen effecten te verwachten op beschermde vissen, omdat ze niet zijn aangetroffen tijdens het terreinbezoek en op basis van de aangetroffen biotopen ook niet worden verwacht in het projectgebied.

3.2.5 Planten

Er zijn geen effecten te verwachten op beschermde planten, omdat ze niet zijn aangetroffen tijdens het terreinbezoek en de aangetroffen biotopen niet geschikt zijn.

3.2.6 Overige beschermde soorten

Er zijn geen effecten te verwachten op andere beschermde soorten, zoals dagvlinders, libellen en andere ongewervelden in het projectgebied, omdat ze niet zijn aangetroffen tijdens het terreinbezoek en de aangetroffen biotopen niet of nauwelijks geschikt zijn.

3.3 Effecten op beschermde gebieden: EHS

Beleid

Belangrijk instrument voor de realisatie van de biodiversiteitsdoelstellingen is de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De EHS is een netwerk van natuurgebieden, agrarische beheersgebieden en verbindingzones. Hierbinnen kan de uitwisseling van soorten optimaal plaatsvinden en wordt de biodiversiteit verbeterd. De landelijke doelstellingen voor de EHS zijn verder uitgewerkt in de Nota Ruimte (2004), de Agenda Vitaal Platteland (2004) en het natuurbeheerplan (2009). Tevens is de wettelijke status van de EHS vastgelegd in hoofdstuk 4 van de Verordening Ruimte (vastgesteld door Gedeputeerde Staten op 8 maart 2011).

Elke provincie heeft van het Rijk een taakstelling meegekregen om voor 2018 nieuwe natuur te realiseren en de huidige natuur te behouden. De provincie Noord-Brabant heeft een taakstelling van circa 21.000 ha nieuwe natuur en circa 10.000 ha agrarische natuur. Om de doelstellingen te kunnen bereiken worden natuurgebieden veiliggesteld door middel van wetgeving, verwerving, inrichting en beheer en worden sommige landbouwgronden natuurvriendelijk beheerd. De EHS bestaat uit bestaande natuurgebieden (zoals duinen, heiden, bossen, landgoederen), nieuwe natuur op landbouwgrond en agrarische gebieden die zodanig beheerd worden dat natuur- en landschapswaarden worden behouden en versterkt.

Het provinciale beleid is gericht op het bevorderen en in stand houden van natuurwaarden en van landschappelijke en cultuurhistorische waarden. Gestreefd wordt naar een toename van de oppervlakte en naar een verbetering van de kwaliteit van natuur en landschap. Hierbij gaat het zowel over natuur in natuurgebieden, als om het stimuleren van natuur- en landschapswaarden daar buiten. Daarnaast wil de provincie het duurzaam beheer van de groene ruimte bevorderen door o.a. een betere afstemming tussen natuur-, landschap- en recreatiebeheer op basis van integrale samenwerking en het betrekken van particuliere ondernemers bij het beheer.

Herijking EHS

Na de verkiezingen van 2010 heeft het Rijk bezuinigingen aangekondigd op het natuur- en landschapsbeleid. Het regeerakkoord doet een beroep op de provincies om meer dan tot nu toe verantwoordelijkheid te nemen voor het beleid voor het landelijk gebied in de volle breedte, waaronder het natuurbeleid. Het kabinet zet in op een bezuiniging van tweederde van het rijksbudget voor de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Daarom is de provincie Noord-Brabant de ligging van de EHS aan het aanpassen (de herijking). Het doel van deze herijking was een ecologisch betere, financieel haalbare en sneller realiseerbare EHS. Bij de herijking zijn gebieden uit de EHS gehaald waarvan de ecologische waarde niet groot genoeg is of de aankoop niet haalbaar (te duur of niet te koop). De nieuwe gebieden die aan de EHS zijn toegevoegd, bieden juist ecologische kansen of kansen op versnelde of goedkopere aanleg. De EHS kan hiermee sneller en goedkoper worden gerealiseerd, onder andere omdat gezocht is naar combinaties met andere functies zoals waterbergingen.

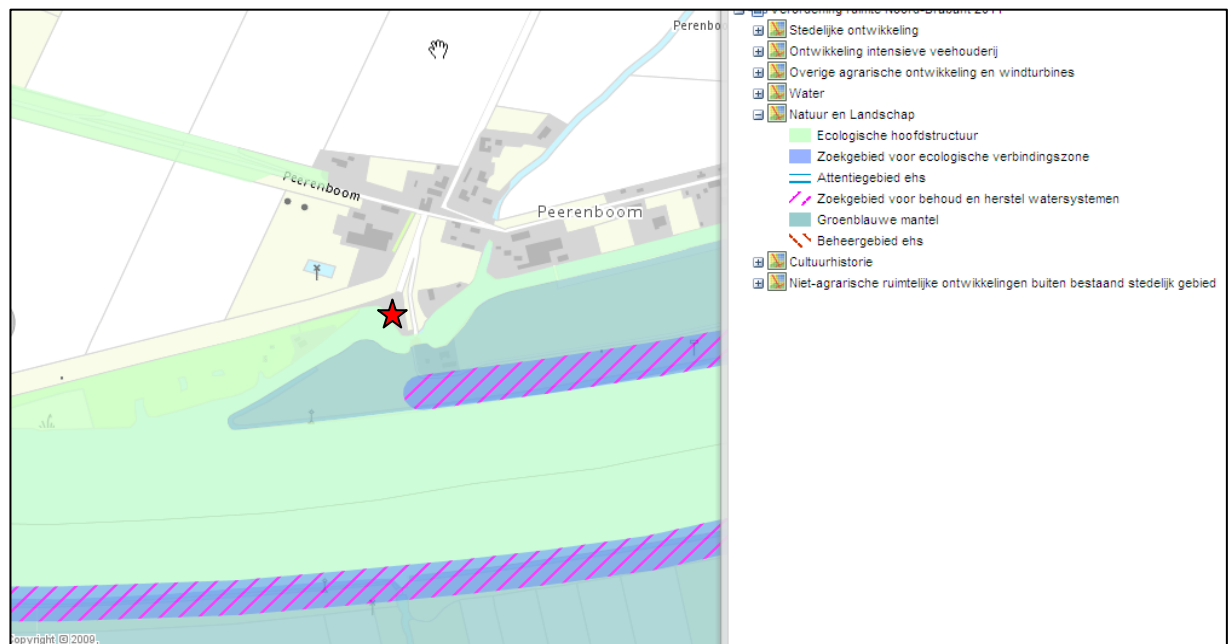
Op dit moment is de herijking van de EHS in afwachting van de uitkomst van het bestuurlijke overleg tussen Staatssecretaris Henk Bleker en het IPO. Dit wordt verwacht omstreeks juli/augustus wanneer de regiegroep onder leiding van (de voormalige SG van VROM) Van de Vlist zijn eindrapport oplevert. De uitkomst van deze onderhandelingen is bepalend voor de verdere herijking in Brabant.

Nee-tenzij afweging en compensatie

De provincie Noord-Brabant heeft een ruimtelijk beschermingsregime voor de Ecologische Hoofdstructuur (EHS): de nee, tenzij benadering. Ruimtelijke ingrepen in de EHS met significant negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied zijn in beginsel niet toegestaan. Zo'n project kan alleen doorgaan, als er geen reële alternatieven mogelijk zijn en sprake is van redenen van groot openbaar belang. Bij ingrepen die schade aan deze wezenlijke waarden en kenmerken kunnen toebrengen moeten de negatieve effecten worden tegengegaan of gecompenseerd worden.

De EHS kent geen externe werking. In de brief van 3 december 2004 heeft de minister van LNV, mede namens de minister van VROM, besloten om in de Nota Ruimte het 'nee, tenzij'-regime op gebieden in de nabijheid van EHS te laten vervallen. (TK 29576, nr.12). In een brief van 5 juni 2009 heeft de minister van LNV nogmaals aangegeven dat ingrepen buiten de EHS niet worden beoordeeld op hun effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden binnen de EHS. In de beantwoording van een aantal vragen van de vaste Kamercommissie voor LNV in 2008 is expliciet tot uitdrukking gebracht dat dit 'nee-tenzij'-regime niet van toepassing is op ingrepen buiten de EHS die gevolgen kunnen hebben voor de EHS zelf, de zogenaamde externe effecten (TK 29576, nr. 52). Dit betekent overigens wel dat bij een ingreep in de EHS ook rekening gehouden moet worden met indirecte effecten zoals geluidverstorend en stikstofdepositie naar andere delen van de EHS.

De ontwikkeling van de jachthaven vindt plaats binnen de begrenzing van de EHS. De ligging van de EHS is weergegeven in figuur 3-2.

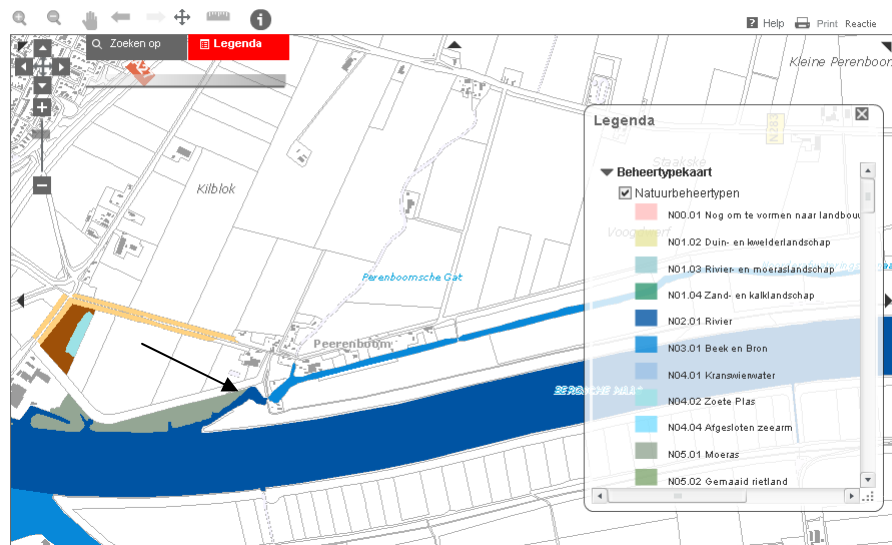
Figuur 3-2: Overzicht van de EHS (begrenzing) nabij de projectlocatie (rode ster) (Bron: Provincie Noord-Brabant, Kaart Verordening Ruimte - Ecologische Hoofdstructuur en EVZ).

Natuurbeheerplan provincie Noord-Brabant

De provincie Noord-Brabant heeft in 2009 het Natuurbeheerplan provincie Noord-Brabant vastgesteld. Hierin staan twee kaarten: de beheertype- en de ambitiekaart (deze kaarten zijn geüpdate in 2011. bron: www.brabant.nl). Op de beheertypenkaart is aangegeven wat de actuele situatie is van de bestaande natuur. De ambitiekaart geeft aan wat de ambitie van de provincie is voor het realiseren en in stand houden van de natuur in Brabant. Het plan vormt de basis voor subsidies voor beheer en inrichting. Het natuurbeheerplan wordt in het kader van de Verordening Ruimte ook gebuikt om te bepalen wat de wezenlijke waarden en kenmerken van een onderdeel van de ecologische hoofdstructuur zijn (zie figuur 3-3). Voor het projectgebied geldt dat de beheerkaart en de ambitiekaart aan elkaar gelijk zijn.

In figuur 3-3 is te zien dat de natuurbeheertypen: *Rivier* en *Moeras* voorkomen in en nabij het projectgebied. In het tekstkader op de volgende pagina wordt een korte beschrijving van het natuurbeheertype 'Rivier' en 'Moeras' weergegeven.

Kaart Natuurbeheerplan 2011 - 2012

Figuur 3-3: 'Beheertypekaart' uit het natuurbeheerplan nabij het projectgebied (bron:natuurbeheer.gbo-provincies.nl).

Effectbeoordeling

De geplande aanleg van de nieuwe jachthaven vindt plaats in de EHS. Hierop is het "nee, tenzij"-regime van toepassing. Dit houdt in dat nieuwe plannen, projecten of handelingen niet zijn toegestaan indien deze de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant aantasten, tenzij er geen reële alternatieven zijn én er sprake is van redenen van groot openbaar belang.

De wezenlijke kenmerken en waarden in en nabij het projectgebied worden gevormd door het beheertype: *Rivier* en *Moeras*. Deze beheertypen uit het natuurbeheerplan wordt in het kader van de Verordening Ruimte gebruikt om de wezenlijke kenmerken en waarden te bepalen. De beheertypen geven echter geen inzicht in de kwaliteit van de natuurwaarden. De voorliggende natuurtoets heeft hier meer inzicht in gegeven.

Bij het 'beheertype rivier' gaat het om het water van de Bergsche Maas, het oppervlaktewater in de jachthaven en de oevers van de uiterwaarden. Uit de natuurtoets komt naar voren dat de ontwikkeling van de jachthaven geen negatief effect heeft op het 'beheertype rivier'. In de rivier de Bergsche Maas en het water wat aanwezig is in de jachthaven treden geen permanente effecten op. Wel is er sprake van een tijdelijke verstoring als de palen waaraan het ponton wordt bevestigd in de grond worden geslagen. Het verdient hierdoor de voorkeur om dit buiten de gevoelige periode van vissen (paaiseizoen) te doen om de aanwezige vissen zo min mogelijk te verstoren.

Alle oevers nabij het projectgebied zijn opgebouwd uit onnatuurlijk materiaal (basaltblokken, loskade, houten planken of paaltjes en aanlegsteigers). De aanwezige oevervegetatie nabij het projectgebied is hierdoor zeer beperkt. Door de ontwikkeling van de nieuwe jachthaven treden er geen negatieve effecten op aangezien de functionaliteit, doel en kwaliteit van de Bergsche Maas niet wordt aangetast. Hierdoor is er geen sprake van een (significant) negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS. Door de ontwikkeling van de jachthaven is er juist sprake van een positief effect doordat de aanwezige kleine aanlegsteigers worden verwijderd, waardoor de verstoring langs de oevers afneemt.

Foto 9 & 10: Losse aanlegsteigers langs de oever.

Bij het beheertype 'Moeras' gaat het om het wilgenbosje aan de noordwestelijke oever (zie figuur 3-3). Met de voorgenomen ingreep worden de aanwezige kleine aanlegsteigers verwijderd, en komt ook het pad door het wilgenbos te vervallen. Daarmee wordt de verstoring van de EHS verminderd en kunnen de natuurwaarden in het moerasbos zich verder ontwikkelen.

Conclusie

In de Verordening Ruimte wordt gesteld dat de ecologische hoofdstructuur de verplichting heeft tot instandhouding van de wezenlijke kenmerken en waarden van een gebied. Dit betekent dat (nieuwe) plannen, projecten of handelingen niet zijn toegestaan indien de wezenlijke kenmerken of waarden van een gebied significant worden aangetast. Zolang een dergelijke aantasting niet plaatsvindt, is er vanwege de ecologische hoofdstructuur geen grond om de activiteit geen doorgang te laten vinden. Een dergelijke aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden vindt niet plaats door de ontwikkeling van de jachthaven.

De provincie Noord-Brabant streeft met de ecologische hoofdstructuur naar een samenhangend netwerk van natuurgebieden. Deze samenhang ontstaat door het vergroten van natuurgebieden, de ontwikkeling van nieuwe natuurgebieden en de aanleg van ecologische verbindingzones. De ecologische hoofdstructuur moet bijdragen aan het oplossen van de problemen als verdroging, vermessing en versnippering. Het doel is om te komen tot duurzame populaties van kwetsbare planten- en dieren.

De ontwikkeling van de jachthaven doet geen afbreuk aan dit doel. De voorgenomen ontwikkeling veroorzaakt geen aantasting in de vorm van ruimtebeslag, verstoring, verdroging, vermessing of versnippering. Het terreinbezoek en de bureaustudie hebben aangetoond dat in het projectgebied geen belangrijke natuurwaarden aanwezig zijn. Aanwezige natuurwaarden en duurzame populaties worden dan ook niet geschaad.

Voorwaarden

Als voorwaarde voor de aanleg van de nieuwe aanlegvoorzieningen op de voorgestelde locatie in de EHS moet worden gesteld dat de beschreven verwachte kwaliteitsverbetering in de EHS door sanering van de bestaande losse voorzieningen op de oevers, daadwerkelijk worden uitgevoerd. Concreet stelt de provincie de volgende randvoorwaarden:

1. Het moet gegarandeerd zijn dat alle nu bestaande aanlegvoorzieningen ten westen van de beoogde aanlegsteiger, volledig worden opgeruimd en dat ook alle eventuele bouwsels, verhardingen e.d. worden weggehaald. De afweging van de provincie is daarbij dat versturende activiteiten die in de loop van de tijd verspreid in de EHS zijn ontstaan, worden gesaneerd en worden geconcentreerd op de beoogde locatie, aan de rand van de EHS. De provincie stemt ermee in dat hiermee ook wordt voldaan aan art. 2.1 en 2.2 van de Verordening ruimte;
2. De situatie zoals die in het project is gepresenteerd betreft de eindsituatie. Dat betekent dat er geen verdere uitbreiding van aanlegplaatsen plaats zal vinden en dat er op en nabij de huidige loswal ook geen mogelijkheid is voor de bouw van bijv. een verenigingsgebouw, reparatiehelling/-loods, etc.

3. Onderbouwd moet zijn dat de beoogde ontwikkeling als geheel (dus zowel aanleg nieuwe steigers als opruimen oude voorzieningen), geen negatieve invloed heeft op significante waarden van de EHS en dat de EHS er per saldo zelfs op vooruit zou kunnen gaan.

De onderbouwing waarnaar in bovengenoemd punt 3 wordt verwezen betreft de effectbeoordeling zoals die in de voorliggende natuurtoets is uitgevoerd. In de effectbeoordeling wordt geconcludeerd eerder sprake van een (licht) positief effect door het verwijderen van de vele kleine aanlegsteigers langs de oevers, waardoor de verstoring langs de oevers afneemt.

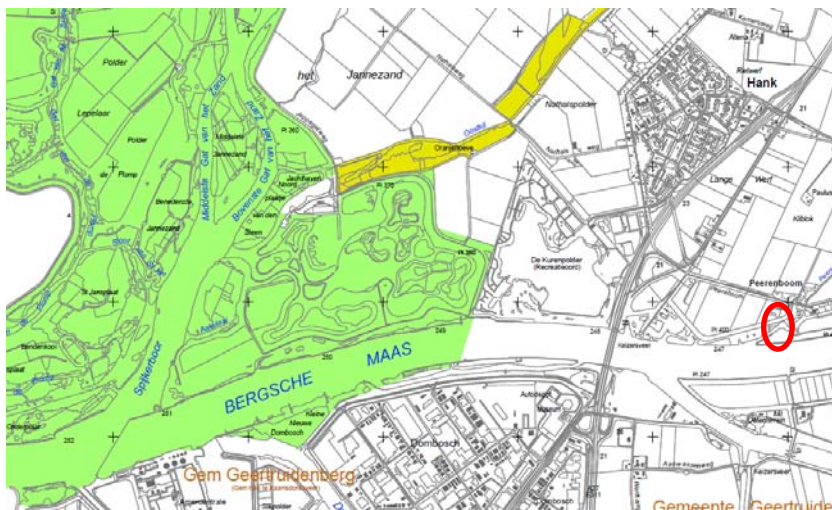
3.4 Effecten op beschermde gebieden: Natuurbeschermingswet

Beleid

Binnen de EU worden de belangrijkste leefgebieden van de meest bedreigde en waardevolle soorten en habitattypen aangewezen als Natura 2000-gebied. Deze Natura 2000-gebieden moeten samen een Europees ecologisch netwerk vormen om de achteruitgang van de biodiversiteit te keren. De juridische basis voor dit netwerk zijn de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn, welke in Nederland zijn doorvertaald in de Natuurbeschermingswet 1998 (Nbwet). Per gebied worden voor de soorten en habitattypen instandhoudingsdoelstellingen bepaald. Dit kunnen behouds- of uitbreidings/verbeteringsdoelstellingen zijn. Het is verplicht om plannen en projecten te beoordelen op de gevolgen voor deze instandhoudingsdoelstellingen. Voor projecten geldt een vergunningplicht als het project een verslechterend of significant verstorend effect kan hebben op een Natura 2000-gebied (art. 19d Nbwet). Bij vaststelling van plannen moet het bevoegd gezag rekening houden met de gevolgen van het plan voor Natura 2000-gebieden (art. 19j, Nbwet).

Natura 2000-gebied Biesbosch

Door de Europese Unie zijn Richtlijnen uitgevaardigd ter bescherming van bedreigde plant- en diersoorten en leefgebieden in Europa. De richtlijnen moeten door de lidstaten worden vertaald naar concrete aanwijzing van gebieden die op grond van deze criteria wettelijke bescherming krijgen. Als concrete richtlijnen worden genoemd de Europese vogelrichtlijn en de Europese Habitatrichtlijn. De uitwerking van de Europese richtlijnen is voor de Nederlandse situatie ingebed in de Natuurbeschermingswet 1998. Het projectgebied ligt op circa 2 kilometer afstand van het Natura 2000-gebied Biesbosch (zie figuur 3-4). Doordat het projectgebied in de buurt van het beschermde natuurgebied ligt dient de voorgenoemde ingreep getoetst te worden op externe werking.

Figuur 3-4: Ligging van het Natura 2000-gebied Biesbosch t.o.v. het projectgebied (rode cirkel). Bron: www.synbiosis.alterra.nl.

Effectbeoordeling

Doordat het projectgebied buiten de grenzen van het Natura 2000-gebied ligt is er geen sprake van ruimtebeslag. Door de voorgenoemde ingreep komen er nieuwe ligplaatsen in het projectgebied bij ten

opzichte van de huidige situatie (totaal 40 ligplaatsen). Op de Bergsche Maas is veel scheepvaart aanwezig. De Bergsche Maas wordt gebruikt voor de beroepsscheepvaart (de Bergsche Maas is geschikt voor zesbaksduwsteden. Bron Rijkswaterstaat 2011) als recreatievaart. Een toename van verstoring door de 12 extra boten die sporadisch gebruik maken van het water in de Bergsche Maas is te verwaarlozen.

Conclusie

Een toename van recreatieboten in de Bergsche Maas die het gebied af en toe bezoeken is te verwaarlozen tegen het huidige scheepvaartverkeer dat plaatsvindt op de Bergsche Maas. Hierdoor is er geen sprake van een negatief effect op de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied Biesbosch.

4 Conclusies en aanbevelingen

4.1 Conclusie

Flora- en faunawet

Kort samengevat is het resultaat van de natuurtoets dat zich in het projectgebied geen strikt beschermde dier- of plantensoorten bevinden die de voorgenomen ontwikkeling van de jachthaven wezenlijk kunnen beïnvloeden. In het kader van de planologische procedure en de uiteindelijke doorvertaling in het bestemmingsplan zijn er vanuit flora en fauna geen belemmeringen voor de bestemmingswijziging.

Door de werkzaamheden in het projectgebied zijn negatieve effecten op een aantal algemene, beschermde soorten te verwachten. Door een zorgvuldige werkwijze en het nemen van mitigerende maatregelen (o.a. juiste periode van uitvoering) kan schade worden voorkómen en blijven negatieve effecten beperkt. Voor de effecten op de algemene voorkomende, maar beschermde soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Voor de algemene soorten geldt een vrijstelling.

Ecologische Hoofdstructuur

De ontwikkeling van de jachthaven doet geen afbreuk aan de doelstelling van de EHS en functionaliteit van de (toekomstige) ecologische verbindingzone Bergsche Maas. De voorgenomen ontwikkeling veroorzaakt geen verstoring, verdroging, vermesting of versnippering van het beschermde gebied. Aanwezige natuurwaarden zijn zeer beperkt en duurzame populaties zijn niet aanwezig, hierdoor kan er geen schade optreden.

De provincie Noord-Brabant is bevoegd gezag voor plannen en ontwikkelingen in en nabij de ecologische hoofdstructuur. Er wordt aangeraden om bovenstaande conclusie voor te leggen aan het bevoegd gezag.

Natuurbeschermingswet

Er is geen sprake van externe werking op het Natura 2000-gebied Biesbosch door de voorgenomen ontwikkeling. Doordat negatieve effecten kunnen worden uigesloten is een verdere toetsing aan de Natuurbeschermingswet niet nodig.

4.2 Zorgplicht

Voor alle beschermde soorten, dus ook voor de soorten die zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht, geldt wel een zogenaamde 'algemene zorgplicht' (art. 2 Flora- en faunawet). Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aan beschermde soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen.

Werken buiten kwetsbare periode

De kwetsbare perioden voor de verschillende soortgroepen zijn niet allen gelijk. Als 'veilige' periode voor alle groepen geldt in het algemeen de periode van half augustus tot half november, de periode waarin de voortplantingstijd achter de rug is en dieren als vleermuizen, overige zoogdieren en amfibieën nog niet in winterslaap zijn. Indien voorbereidende werkzaamheden, bijvoorbeeld bouwrijp maken, in die periode worden uitgevoerd, kan daarna gedurende het winterseizoen en het daarop volgende voorjaar probleemloos worden gewerkt.

Werken in kwetsbare periode

Indien vooraf bekend is dat werkzaamheden moeten worden uitgevoerd binnen de kwetsbare perioden van de soorten, is het zaak ervoor te zorgen dat het gebied tegen die tijd ongeschikt is als leefgebied voor die soorten. Zo kan bijvoorbeeld vegetatie gedurende het groeiseizoen worden verwijderd, zodat

er geen vogels gaan broeden en het tegen de winter ook ongeschikt is voor kleine zoogdieren die in winterslaap gaan.

Indien tijdens de uitvoering van de werkzaamheden beschermde soorten worden waargenomen dienen maatregelen te worden genomen om schade aan deze individuen zo veel mogelijk te voorkomen.

4.3 Tot slot

De voorliggende natuurtoets is gebaseerd op inventarisatiegegevens van derden, literatuuronderzoek en een verkennend terreinbezoek.

Een dergelijk onderzoek kan niet geheel uitsluiten, dat tijdens de uitvoering van de werkzaamheden, (strikt) beschermde soorten worden aangetroffen. Gezien het gebruik en de kennis van aanwezige natuurwaarden in het projectgebied worden de risico's op verstoring van beschermde soorten als minimaal ingeschat. Eventueel aangetroffen soorten dienen verplaatst te worden naar geschikt leefgebied in de omgeving.

Indien u nog vragen heeft naar aanleiding van deze rapportage kunt u contact opnemen met onze ecologisch adviseur Wineke Straatsma (06-20879350) van ons bureau.

5 Literatuur

Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. Van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse Zoogdieren. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, 3e herziene druk.

Delft, J.J.C.W. van & W. Schuitema, 2005. Werkatlas amfibieën en reptielen in Noord-Brabant. RAVON Noord-Brabant, Tilburg / Stichting RAVON, Nijmegen.

Lange, R., P. Twisk, A. van Winden & A. van Diepenbeek, 1994. Zoogdieren van West-Europa. Stichting Uitgeverij KNNV en VZZ i.s.m. Vereniging Natuurmonumenten.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde planten en dieren.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Augustus 2009.

SOVON, 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels. SOVON Vogelonderzoek Nederland, KNNV Uitgeverij / Naturalis / EIS-Nederland.

Twisk, P & H. Limpens, 2006. Een thuis voor de vleermuis. Beschermingsplan voor vleermuizen in Noord-Brabant. Zoogdiervereniging VZZ. In opdracht van de Provincie Noord-Brabant.

Internet:

www.natuurloket.nl
www.ravon.nl
www.waarneming.nl
www.vzz.nl
www.telmee.nl
www.brabant.nl
www.zoogdieratlas.nl

Bijlagen

Bijlage 1: Wettelijk Kader

Hieronder volgt een algemene beschrijving van de Natuurwetgeving, gevolgd door betreffende onderdelen van de wetgeving.

De Nederlandse natuurwetgeving

De Nederlandse natuurwetgeving valt uiteen in gebiedsbescherming en soortbescherming. De gebiedsbescherming is geïmplementeerd in de Natuurbeschermingswet 1998 en omvat de Natura 2000-gebieden. In de Natura 2000-gebieden zijn de beschermde natuurmonumenten alsmede de gebieden met de status Vogel- en/of de Habitatrichtlijn-gebied (voorheen Speciale Beschermings-Zones (SBZ's) opgenomen.

Globaal kan gesteld worden dat de gebiedsbescherming gericht is op de bescherming van de waarden waarvoor een gebied is aangewezen. Deze bescherming is gebiedspecifiek, maar kent wel de zogenaamde externe werking. Dat wil zeggen dat ook handelingen buiten het beschermde gebied niet mogen leiden tot verlies aan kwaliteit in het beschermde gebied.

De soortbescherming is opgenomen in de Flora- en faunawet. Deze wet omvat ook de bescherming van Habitatrichtlijnsoorten buiten de aangewezen Natura 2000-gebieden welke zijn vermeld in bijlage IV. Deze bescherming geldt overal in Nederland, ook in de beschermde gebieden. De soortbescherming kent geen externe werking. Projecten worden getoetst aan de directe invloed op beschermde waarden binnen de grenzen van het projectgebied.

Conform deze wet is de initiatiefnemer bij ruimtelijke ingrepen verplicht op de hoogte te zijn van mogelijke voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied.

Vanuit de kennis dienen plannen en projecten getoetst te worden aan eventuele strijdigheid met de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet (zie paragraaf 2.2 van het voorgaande rapport).

Flora- en faunawet

Onder de werking van de Flora- en faunawet vallen circa 1.000 dier- en plantensoorten. Alle inheemse zoogdieren (m.u.v. de huismuis en zwarte en bruine rat), vogels, amfibieën en reptielen zijn beschermd. Tevens hebben een aantal soorten planten, vissen, insecten en ongewervelden een beschermde status. Voor de in het wild voorkomende planten en dieren geldt de algemene zorgplicht (art. 2).

Volgens de Flora- en faunawet mogen beschermde dier- en plantensoorten niet worden verwond, gevangen, opzettelijk worden verontrust of gedood. Voortplanting- of vaste rust- of verblijfplaatsen mogen niet worden beschadigd, vernield of verstoord.

Beschermde planten mogen op geen enkele wijze van hun groeiplaats worden verwijderd of vernield. De verbodsbepalingen van de wet staan genoemd in onderstaand kader.

Verboden handelingen met betrekking tot beschermde planten:

Artikel 8: Het plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen, beschadigen, ontwortelen of op andere manier van de groeiplaats verwijderen van planten

Artikel 13: Het vervoeren en onder zich hebben (in verband met verplaatsen) van planten

Verboden handelingen met betrekking tot beschermde dieren:

Artikel 9: Het doden, verwonden, vangen of bemachtigen van dieren. Het met het oog op bovenstaande doelen opsporen van dieren.

Artikel 10: Het opzettelijk verontrusten van dieren

Artikel 11: Het beschadigen, vernielen, uithalen wegnemen, verstoren van nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren.

Artikel 13: Het vervoeren en onder zich hebben (in verband met verplaatsen) van dieren

De werkingssfeer van de Flora- en faunawet is niet beperkt tot of gerelateerd aan speciaal aangewezen gebieden, maar geeft soorten **overal** in Nederland bescherming.

In artikel 75 van de Flora- en faunawet worden de ontheffingsmogelijkheden weergegeven. Op 23 februari 2005 is de Algemene Maatregel van Bestuur m.b.t. artikel 75 van de Flora- en faunawet¹ in werking getreden. Middels deze AMvB wordt onder bepaalde voorwaarden een algemene vrijstelling geregeld van de ontheffingsplicht van de Flora- en faunawet. Deze vrijstelling geldt voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig gebruik en bestendig beheer en onderhoud en voor bepaalde (algemeen voorkomende) soorten. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling hangt af het de dier- of plantensoorten die voorkomen in het projectgebied. In de AMvB worden hiertoe verschillende beschermingsregimes onderscheiden.

- Soorten van tabel 1 – algemene soorten – lichtste beschermingsregime AMvB:

Voor deze soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling van de ontheffingsplicht. Voor deze soorten is derhalve geen ontheffing nodig. Wel geldt ten aanzien van deze soorten de zorgplicht, die eveneens van de Flora- en faunawet uitgaat.

Soorten die vallen onder de vrijstelling betreft onder andere algemene zoogdiersoorten, zoals algemene muizen- en spitsmuizen, de Egel, Konijn en Mol, Ree en Vos; , algemene amfibieënsoorten, waaronder de Bruine kikker, Gewone pad en Kleine watersalamander en plantensoorten als Grasklokje en Gewone dotterbloem.

- Soorten van tabel 2 – overige soorten – middelste beschermingsregime AMvB:

Voor soorten van tabel 2 van de AMvB is bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling mogelijk van de ontheffingsplicht, indien gewerkt wordt volgens een door het Ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode. Ontbreekt zo'n gedragscode, dan dient ontheffing aangevraagd te worden, welke wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort' (lichte toets). Daarnaast geldt ook voor soorten van tabel 2 de algemene zorgplicht.

- Soorten van tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in Bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime AMvB.

Voor soorten van tabel 3 geldt het zwaarste beschermingsregime en is bij ruimtelijke ontwikkelingen geen vrijstelling mogelijk van de ontheffingsplicht, ook niet met een gedragscode. Voor deze soorten dient een ontheffing aangevraagd te worden, welke aan vier criteria wordt getoetst (zware toets): de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats wordt niet aangetast, er is sprake van een in of bij wet genoemd belang, er is geen alternatief en 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort'. Daarnaast geldt ook voor soorten van tabel 3 de algemene zorgplicht.

1. Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijzigingen van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen.

Voor Bijlage 1 soorten uit Tabel 3 kan ontheffing worden aangevraagd op grond van alle belangen genoemd in het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten. In de praktijk komen bij Bijlage 1- soorten onderstaande vier belangen het meeste voor bij een ontheffing voor een ruimtelijke ingreep:

1. Bescherming van flora en fauna (b);
2. Volksgezondheid of openbare veiligheid (d);
3. Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (e);
4. Uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimte inrichting of ontwikkeling (j)

Voor Bijlage IV-soorten van de Habitatrichtlijn uit Tabel 3 geldt voor een ruimtelijke ingreep alleen ontheffing wordt verleend op grond van een belang uit de Habitatrichtlijn:

1. Bescherming flora en fauna (b)
2. Volksgezondheid of openbare veiligheid (d);
3. Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (e);

- **Vogels**

Vogels zijn niet opgenomen in Tabel 1 t/m 3; alle vogels zijn in Nederland gelijk beschermd. T.a.v. vogels geldt, dat werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels worden gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen worden verstoord verboden zijn.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling wanneer gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Ontbreekt zo'n gedragscode dan dient formeel een ontheffing te worden aangevraagd. Voor broedvogels wordt echter geen ontheffing verleend waarbij als voorwaarde wordt gesteld dat broedvogels niet verstoord mogen worden tijdens het kwetsbare broedseizoen; dit mede in het kader van de algemene zorgplicht die ook voor vogels geldt.

Bescherming van vogelnesten

Tijdens werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen. Hiervoor is geen standaardperiode, het gaat erom of er een broedgeval is. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keer elk jaar terug naar hetzelfde nest. Deze soorten staan vermeld in categorie 1 t/m 4 van de 'Aangepaste lijst van jaarrond beschermde vogelnesten' (Ministerie van LNV, 2009). Indien de werkzaamheden effect hebben op deze soorten is een ontheffing nodig. Voor vogels kan alleen een ontheffing worden verleend op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Dit zijn:

- Bescherming van flora en fauna (b);
- Veiligheid van het luchtverkeer (c);
- Volksgezondheid of openbare veiligheid (d).

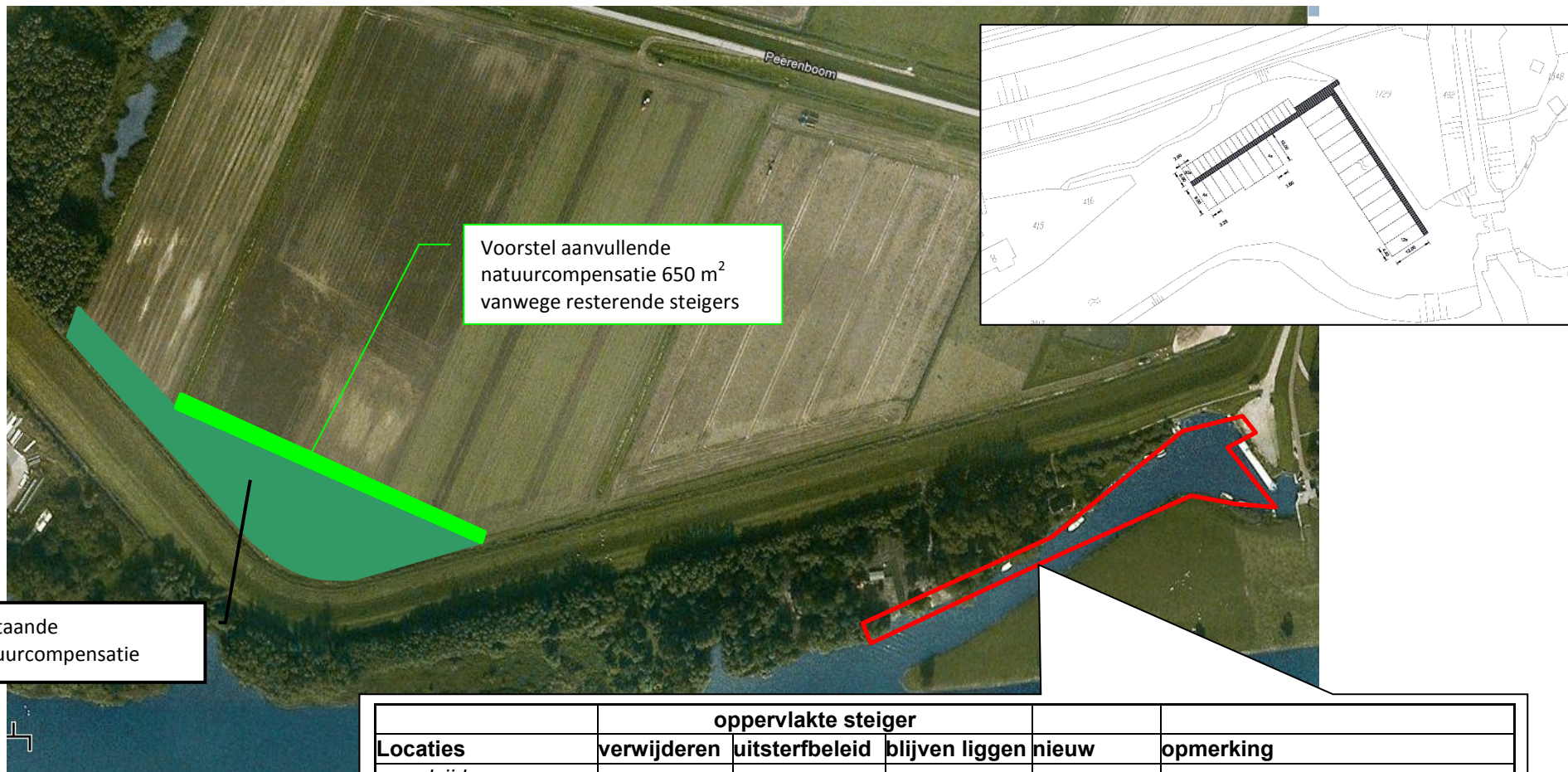
De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik zijn alleen tijdens het broedseizoen beschermd. Voor deze soorten* is geen ontheffing nodig, indien werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden of maatregelen zijn getroffen om te voorkomen dat deze soorten zich op de bouwplaats gaan vestigen tijdens het broedseizoen. Buiten het broedseizoen mag van deze soorten het nest worden verplaatst of verwijderd.

* Een deel van deze soorten zijn ondergebracht in categorie 5 van de 'Aangepaste lijst van jaarrond beschermde vogelnesten' (Ministerie van LNV, 2009). Hoewel het onderbrengen van deze soorten op deze lijst anders doet vermoeden is de vaste rust- en verblijfplaats van deze vogels niet jaarrond beschermd. Dit betreffen namelijk vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor gebroed hebben of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Bijlage 3: EHS-compensatie

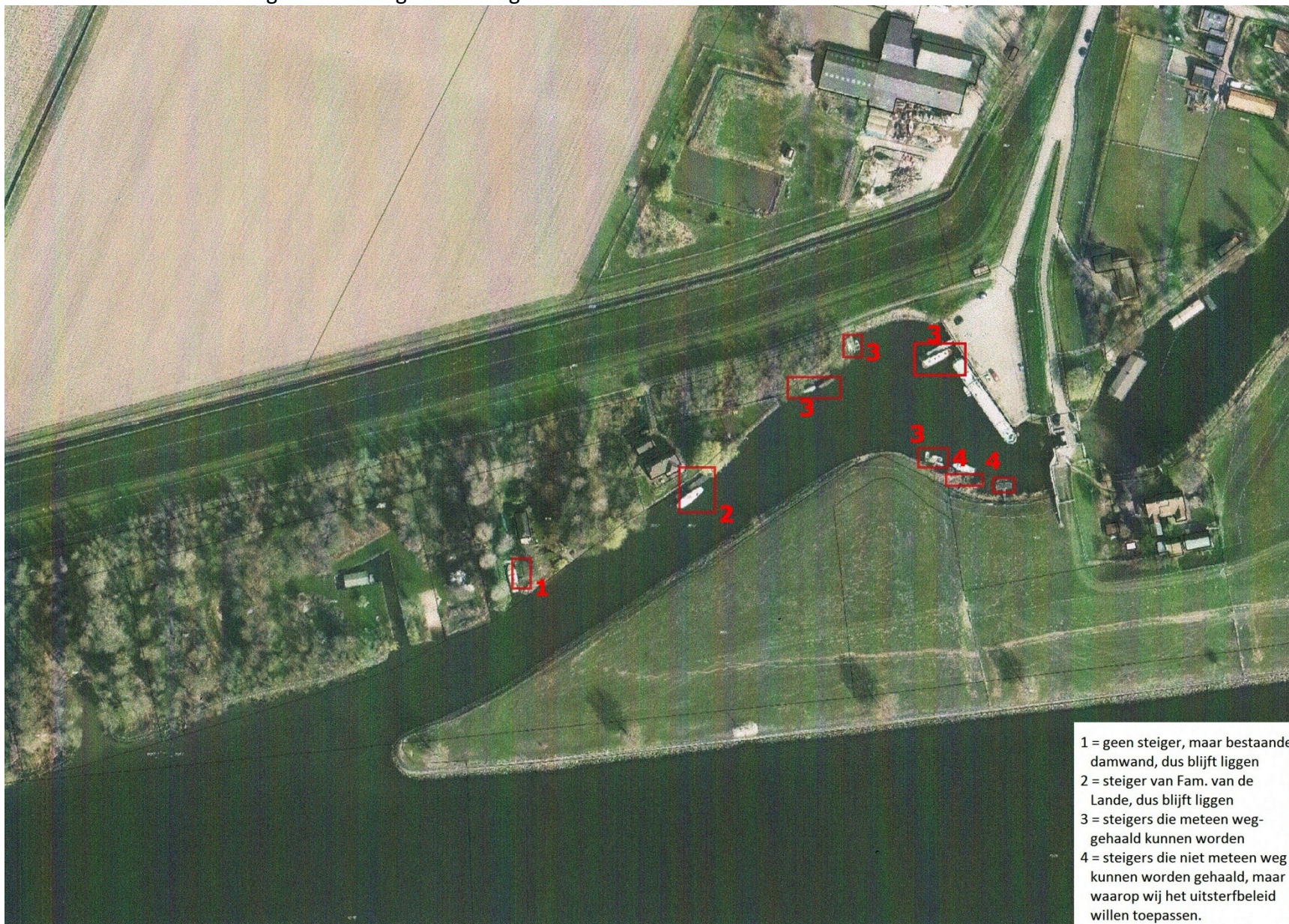
Overzicht aanleiding en invulling EHS-compensatie: aanlegsteiger Peerenboomse Haven, Hank (versie 16 mei 2013)

Ten behoeve van: Omgevingsvergunning "Buitengebied: Peerenboomse haven" (NL.IMRO.0870.04OV1057BgPeerbHav)

	oppervlakte steiger				
Locaties	verwijderen	uitsterfbeleid	blijven liggen	nieuw	opmerking
<i>noordzijde</i>					
van de Lande (pc 415)			18		zie op detailkaart nr. 2
Maasland (pc 414)			n.v.t.		geen steiger; zie op detailkaart nr. 1
overige steigers	38				
<i>zuidzijde</i>					
op detailkaart nr. 3	12				
op detailkaart nr. 4		12			verwachting volgend jaar verwijderd
op detailkaart nr. 4		9			verwijderd volgens uitsterfbeleid
nieuwe steiger				184	
Totaal (m²)	50	21	18	184	

Detailkaart: bestaande steigers en aanlegvoorzieningen in de insteekhaven

- 1 = geen steiger, maar bestaande damwand, dus blijft liggen
- 2 = steiger van Fam. van de Lande, dus blijft liggen
- 3 = steigers die meteen weggehaald kunnen worden
- 4 = steigers die niet meteen weg kunnen worden gehaald, maar waarop wij het uitsterfbeleid willen toepassen.